

PÕLLUMAJANDUSE EESRINDLASTE
TÖÖKOGE MUSI

EESRINDLIKE KOLHOOSIDE
KOGE MUSI

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS · TALLINN 1954

A-19884 II

EESRINDLIKE KOLHOOSIDE
KOGEMUSI

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1954

Originaali tiitel:
Опыты передовых колхозов.
Издательство „Правда“
Москва — 1953.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
22084

LEVITADA EESRINDLIKE KOLHOOSIDE KOGEMUSI KÕIGIS KOLHOOSIDES

«Pravda» veergudel avaldatakse eesrindlike kolhooside esimeeste artikleid, mis käsitlevad kogemusi võitluses põllumajanduskultuuride saagikuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmise eest, ühismajapidamise mitmekülgse arendamise ja tugevdamise eest, mis on kolhoosnike ainelise heaolu edasise tõstmise aluseks.

Oma töökogemusi on selliselt edasi andnud Moskva oblasti Ramenski rajooni Molotovi-nimelise kolhoosi esimees sm. Puzantšikov, Kiievi oblasti Talnoje rajooni «Zdobutok Žovtnja» kolhoosi esimees sm. Dubkovetski, Kostroma oblasti Kostroma rajooni «XII Oktjabr» kolhoosi esimees sm. Malinina, Moskva oblasti Luhhovitsõ rajooni Stalini-nimelise kolhoosi esimees sm. Generalov, Krasnodari krai Korenovski rajooni Kirovi-nimelise kolhoosi esimees sm. Tretjakov jt.

Miljonid nõukogude inimesed loevad suure huviga eesrindlike kolhooside esimeeste artikleid, mis näitavad, millised grandioossed võimalused peituvad kolhoosikorras, missuguseid silmapaistvaid tulemusi võib saavutada igas kolhoosis, kui kolhoosi juhib teadlik ja kolhoosikorrale ustav inimene, kes rakendab kogu oma jõu, kogu oma andekuse ühismajandi arendamisele ja tugevdamisele. Eesrindlike kolhooside tegevust iseloomustavaid arve ja fakte võetakse vastu suure heameelega.

Moskva oblasti Stalini-nimelises ja Molotovi-nimelises ning Kostroma oblasti «XII Oktjabr» kolhoosis oli möödunud aastal iga lehma piimatoodang 4200—5200 liitrit. Kamenets-Podolski oblasti Lenini-nimelises kolhoosis tõusis talinिसusaak 36 tsentnerile hektarilt ning suhkrupeedisaak suurel pindalal ületas 400 tsentnerit hektarilt. Tšuvaši ANSV Stalini-nimelises kolhoosis oli suvinisu keskmine saak 35,3 tsentnerit hektarilt. Selle artelli kolhoosnikud võitlevad 50-tsentnerise nisusaagi saamise eest igalt hektarilt 1955. aastal. Usbeki NSV Taškendi oblasti Stalini-nimelises kolhoosis koguti üle 700 hektari suuruselt pindalalt 35 tsentnerit puuvilla hektarilt.

Millest räägivad need ja nendetaolised näitajad? Need räägivad sellest, et olemasolevate reservide õigel kasutamisel võivad kolhoos-

sid juba lähema 2—3 aasta jooksul järsult suurendada teravilja, liha, piima, kartuli ja köögivilja toodangut, võivad auga täita partei ja valitsuse poolt püstitatud ülesande toiduainete külluse loomiseks elanikkonnale ja toorainete külluse loomiseks kerge-tööstusele.

Kolhooside tootmistegevuse edasisel arendamisel omab erilist tähtsust eesrindlike kolhooside kogemuste laiaulatuslik juurutamine saakide suurendamise, loomakasvatuse arendamise ja ühismajapidamise tugevdamise alal.

Eesrindlike kolhooside kogemustest leiavad maatöötajad vastused põllumajanduskultuuride saakide ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmise kõige olulisematele küsimustele. Meie maa kesk-vööndi tuhandele kolhoosile on näiteks esmajärgulise tähtsusega loomakasvatuse meistrite kogemused.

Kuidas suurendada piimatoodangut kesk-vööndi kolhoosides? Sellele küsimusele leiavad kolhoosnikud vastuse sm. Malinina ja sm. Generalovi artiklitest, kus jutustatakse kartuli suurest tähtsusest piimakarja söödaratsioonides. Kolhoosis, mida juhib sm. Malinina, jäetakse käesoleval aastal iga lehma kohta söödaks 4,5—5 tonni kartulit. Kas selle vööndi teistel kolhoosidel on võimalik organiseerida kartulikasvatust loomäsöödaks? Jah, on võimalik, kui loomakasvatuse vajaduste eest hakatakse hoolitsema heapere-mehelikult.

Kuid kas ei osutu eesrindlaste märkimisväärseks saavutuseks ka maisikülvid, mis on tehtud keskrajoonides silo otstarbeks? Üks hektar ruutpesiti meetodil külvatud maisi annab 500—600 tsentnerit silomassi, millega ei saa võrrelda söödaomadustelt teisi silokultuure.

Kas on igal kesk-vööndi ja keskmustmullavööndi, Uraali ja isegi Siberi kolhoosil, rääkimata lõunarajoonide kolhoosidest, võimalik päevalille ja teiste silokultuuride külvide kõrval külvata teatud ulatuses maisi? Kindlasti on see võimalik. See tähendab, et kolhoos saab täiendavaid võimalusi sööbabaasi laiendamiseks ja seejuures kõrgeväärtuslikumate söötade arvel.

Kartuli mahapaneku ruutpesiti meetodi laialdase rakendamisega kindlustas Moskva oblasti Ramenski rajooni eesrindlik kolhoos «Vperjod k Kommunismu» vaheltharimise täieliku mehhaniseerimise ja tõstis sellega tunduvalt saaki. Kas see kogemus on rakendatav igas kolhoosis? Kindlasti on. Iga kolhoos võib ja peab rakendama kartuli mahapaneku ruutpesiti meetodit ja laiendama sama meetodit ka kapsa, tomati ja mõningate teiste köögiviljakultuuride kasvatamisel kogu külvipinna ulatuses.

Eesrindlike kolhooside, niisamuti nagu kogu sotsialistliku põllumajanduse edu aluseks on mehhaniseerimine. Nõukogude riik varustab põllumajandust kõige mitmekesisema ja ajakohasema tehnikaga traktorijaamade kaudu. Tehnika kasutamise kogemustest ja kolhooside tootmistegevuse komplekssest mehhaniseerimisest jutustas «Pravda» veergudel Krasnodari krai Kirovi-nimelise kol-

hoosi esimees agronoom sm. Tretjakov. Seda kolhoosi teenindava Platnirovski traktorijaama mehhanisaatorid konstrueerisid koostöös kolhoosi leitajatega seadised õlgede kogumiseks ja kuhjapanekuks ning lahendasid täielikult selle keeruka töö mehhaniseerimise ülesande. Samas kolhoosis on mehhaniseeritud rohkem jõukulu nõudvad tööd — terade puhastamine ning peale- ja maha laadimine. Kolhoosis sooritatakse masinatega kõik põllundusega seoses olevad tööd, alates külvitöödest kuni terade aitadesse paigutamiseni. Selliseid võimalusi on ka meie maa teistel traktorijaamadel ja kolhoosidel.

Tõime mõningaid näiteid meie maa eesrindlike kolhooside praktikast. Selliseid näiteid võib palju tuua. Igas vabariigis, oblastis ja kraisis leidub nii laialttuntud kui ka vähetuntud kolhoose, kelle kogemused võivad olla kolhooside tootmistegevuse organiseerimise pideva parandamise allikaks, kõigi kolhoosnike varustamise allikaks kõige uuema, mida loob eesrindlike töötajate initsiatiiv. Siit tuleneb üks tähtsaim ülesanne põllumajanduse juhtimisel — eesrindlike kolhooside saavutuste laiaulatuslik rakendamine kõigis meie maa kolhoosides.

Põllumajandust juhtida tähendab kõigepealt kindlustada mullaviljakuse ja loomade produktiivsuse tõstmise uute võtete ning ühismajandi arendamise ja tugevdamise saavutuste levitamine. NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi, tema kohalike organite, kõigi põllumajanduse spetsialistide, alates ministeeriumi peavalitsuste agronoomidest ja zootehnikutest ning lõpetades kolhoosi agronoomi ja zootehnikuga, tööd peab läbima hool eesrindlike kolhooside kogemuste juurutamise eest. Seejuures on oluline, et selgitustööd tehakse asjalikult, konkreetset, et seda pidevalt toetaks organiseerimistöö ning igapäevane kontroll paremate võtete ja meetodite juurutamise üle kolhoosides.

Et eesrindlaste kogemuste juurutamist pidevalt juhtida, peab neid kogemusi teadma ja tundma õppima. Ebanormaalne ja häbiäärne on niisugune nähtus, et mõned oblastite ja rajoonide juhid ei tunne näiteks ruutpesiti külvi tehnikat, ei oma ettekujutust maisi kasvatamise agrotehnikast loomasöödaks jne. Raske on uskuda, et selline juhtija suudab organiseerida uute töövõtete ja meetodite juurutamist tootmisse.

Teaduse saavutuste ja eesrindlaste kogemuste propageerimise ja juurutamise küsimused on riikliku tähtsusega. Nendele küsimustele peab olema suunatud parteiorganisatsioonide pidev tähelepanu. Liiduvabariikide kommunistliku partei keskkomiteed, kraisi- ja oblastikomiteed ning partei rajoonikomiteed on kohustatud kontrollima ja suunama põllumajandusorganite tööd ja saavutama, et eesrindlaste kogemuste juurutamine tootmisse omaks tähtsat kohta nende tegevuses.

Koos põllumajandusliku propaganda tugevdamisega tuleb ära kasutada ka kõik teised abinõud, mis leiduvad parteiorganisatsioonide arsenalis. Siin on mõeldud eesrindlike kolhooside tööpraktika

aktiivsemat ja sügavamat valgustamist ajalehtede ja ajakirjade veergudel, eesrindlike saavutuste laialdasemat propageerimist raamatute ja brošuuride väljaandmise ning loengute organiseerimise teel kolhoosides, traktorijaamades ja sovhoosides. Suurt osa eesrindlaste kogemuste propageerimisel peavad etendama Üleliiduline Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühing ning ka raadio.

Teaduse saavutuste ja paremate kolhooside eesrindlike kogemuste laiaulatuslik juurutamine tootmisse on sotsialistliku põllumajanduse uue tõusu võtmeks.

(Ajalehe «Pravda» 27. augusti 1953. a. juhtkiri.)

ÜHISMAJAPIDAMINE ARENEB MITMEKÜLGSELT

N. Puzantšikov,

Moskva oblasti Ramenski rajooni Molotovi-nimelise kolhoosi esimees

Kolm aastat tagasi ühines neli väikest, majanduslikult nõrka põllumajanduslikku artelli üheks suureks kollektiivseks majapidamiseks. Selle aja vältel on tunduvalt tugevnenud ühisloomakasvatus, kasvanud kartuli-, tera- ja köögivilja- ning söödakultuuride saagid. Kolhoosi rahalised sissetulekud on suurenenud poolteisekordseks, 1952. aasta üldsissetulek oli üle kolme miljoni rubla. Tootmise edukas arenemine on kindlustanud kolhoosnike materiaalse heaolu edasise kasvu. Nii näiteks andis kolhoos 1952. aastal ühe normipäeva kohta 1 kilogramm teravilja, 12 kilogrammi köögivilja ja kartulit ning 12 rubla raha.

Molotovi-nimeline kolhoos on nüüd tõusnud üheks eesrindlikumaks kolhoosiks Moskva oblasti Ramenski rajoonis. Kuidas läks kolhoosnikutel korda seda saavutada, sellest tahangi jutustada.

*

Millest me algasime?

Iga asja otsustavad inimesed, kaader. Seepärast oli kolhoosi juhtide peamine tähelepanu pööratud inimeste paigutamisele, tootmisbrigaadide kindlustamisele. Brigaadide etteotsa seadsime parimaid kolhoosi aktiviste, juhatuse liikmeid. Partei-algorganisatsioon abistas brigadiire töö arvestamise sisseseadmisel, eesrindlaste töökogemuste üldistamisel. Kõik see mõjus positiivselt töödistsipliini tõusule ja järelikult ka kolhoosi majanduslikule tegevusele.

Meie kolhoosil nagu paljudel teistelgi Moskva-lähedastel kolhoosidel on võrdlemisi vähe maad. Künnimaad on meil veidi üle kuuesaja hektari. Nendes tingimustes on eriti tähtis kasutada hästi otstarbekalt iga lapikest maad. See on aga võimalik ainult sel juhul, kui majapidamine areneb mitmekülgsest, kui kõigi tootmisharude arengut planeeritakse ja tugevdatakse lahutamatus seoses üksteisega.

Just seepärast keskendas kolhoosi juhatus ja partei-algorganisaatsioon kolhooside ühinemise esimestest päevadest peale oma tähelepanu loomakasvatuse ning köögivilja- ja teraviljamajanduse arendamisele, viljapuu- ja marjaaedade laiendamisele, kodulindude, mesila ja küülikute soetamisele. Praegu on meil kõik need tootmis-
harud olemas ja annavad suurt sissetulekut.

On teada, et linnalähedases piirkonnas omab erilist tähtsust piimakarjakasvatuse arendamine. Linnalähedased kolhoosid peavad küllaldaselt varustama linnatöötajaid täispiimaga. Kuidas on sellel alal olukord meie kolhoosis?

Piimakarjakasvatust arendame me karjamaade terava puuduse tingimustes. Seepärast võtsime söödabaasi aluseks põldheinakülvid. Mitmeaastastel heintaimedel on külvikordades tähtis koht. Põldheina alla hakkasime eraldama hästi haritud ja väetatud välju.

Varem tarvitusel olnud laiialtkülvi asendasime reaskülviga. **Õige agrotehnika võimaldas tõsta väärtuslike mitmeaastaste heintaimede saaki 25 tsentnerilt 45—50 tsentnerile hektarilt.**

Esrindlike kolhooside praktika näitab, et silo ja juurviljad on asendamatuks mahlakateks söötadeks. Need kindlustavad piimakarjale täisväärtusliku söödaratsiooni eriti talvel ja võimaldavad tunduvalt tõsta piimatoodangut.

Veendunud selles oma kolhoosi kogemuste alusel, võtsime endale eesmärgiks suurendada aasta-aastalt mahlakate söötade tootmist. Varem külvasid väikesed kolhoosid siloks vikki segus kaera ja hernega. See segu andis kuni 15 tonni haljasmassi hektarilt. Kuid kas ei saa silokultuuride saaki tõsta? Selleks otsustasime külvata 1952. aastal mitte vikki, vaid päevalille. Katse õnnestus väga hästi. Osutus, et päevalill andis segatisest poolteist korda suurema saagi. Arvestades seda tulemust, külvas kolhoos 1953. aastal kogu silokultuuride alla võetud pindalale ainult päevalille, mis annab meile täiendavalt suure hulga silo.

Meie kolhoos varub igal aastal iga lehma kohta keskmiselt vähemalt viis tonni silo.

Väga perspektiivseks silokultuuriks on mais. See annab mitu korda suurema haljasmassi saagi kui teised kultuurid, nende hulgas ka päevalill. Maisikülvide laiendamisega võivad keskväöndi kolhoosid kiiresti lahendada loomadele mahlakate söötade külluse loomise probleemi. Tuleb ainult varustada kolhoosid selle kultuuri seemnega.

Kolhoosi loomakasvatavad hoolitsevad pidevalt selle eest, et loomade söödaratsioonid oleksid mitmekesised. Sel otstarbel **külvame peale silokultuuride veel 30 hektarit söödajuurvilja.** Külvide eeskujulik hooldamine ja söödapeedi külvamine põllule, mis sügiskünni alla sai sõnnikut, on meil võimaldanud koguda söödajuurviljade rikkalikke saake.

Igaüks teab, et juurviljade kasvatamisele kulutatakse suurel hulgal käsitsitööd. Käsitsitöö vähendamiseks otsustasime üle minna söödapeedi masinaga külvamisele ja kasvuperioodil masina-

tega harimisele. Nende tööde mehhaniseerimine vähendas tööjõukulu 40—50 protsendi võrra.

Meie maa lõunarajoonide eesrindlikud kolhoosid külvavad loomade jaoks mitte söödapeeti, vaid suhkrupeeti. Nad talitavad õigesti, sest suhkrupeet ületab oma toiteväärtusest tunduvalt söödapeedi. Suhkrupeet sisaldab rohkem kuivainet ja palju vähem vett.

Oleks soovitav, et ka keskväöndi kolhoosid võtaksid selle väärtusliku kogemuse üle. Kuid Moskva-lähedaste kolhooside söödakülvikordades ei ole seni näha suhkrupeedi külve.

Loomade käestsöötmisel omab eriti suurt tähtsust haljaskonveier. Kultuurid haljassöödaks külvame üheksaväljalises farmilähedases külvikorras. Peale selle kasutame loomadele haljassöödaks laialdaselt kõögiviljakasvatuse jäätmeid — peedi- ja porgandipealseid, kapsalehti jms.

Vaatlused näitavad, et haljaskonveieri rakendamisega ja mahlakate söötade külluse loomisega talveperioodil on iga aastaga vähenenud piimatoodangu hooajaline kõikumine. Suur osa selles kuulub ka õigesti koostatud söödartsioonidele. Tegime endale kohustuseks vaadata iga lehma söödartsiooni kaks korda kuus läbi ja viia see kooskõlla lehma produktiivsuse ja eluskaaluga.

Õige söötmine koos loomade hea hooldamisega võimaldas meil viimase kolme aastaga tõsta väljalüpsi ühe lehma kohta 2500 liitrit 4208 liitritele aastas. See on ilmekaks näiteks sellest, mida võib anda majapidamisele kindel söödabaas.

Kahjuks ei ole ka meie kolhoosis veel kaugeltki täielikult ära kasutatud kõiki võimalusi söödabaasi tugevdamiseks. Väga vähe on ära tehtud looduslike heinamaade, söödajuurviljade ja silokultuuride saagikuse tõstmiseks. Reservid selleks on aga väga suured. Me väetame kultuure veel mitteküllaldaselt ja rakendame puudulikult eesrindlikku agrotehnikat.

Ei saa jätta märkimata ka seda, et Ramenski traktorijaam annab meile söötade varumisel ilmselt puudulikku abi. Mehhanisaatorid piirduvad vaid juurviljade ja silokultuuride külvamisega ning silotoormassi hekseldamisega. Kõik teised rohked jõukulu nõudvad tööprotsessid tuleb kolhoosnikutel sooritada oma jõuga. **Traktorijaamal puuduvad ikka veel masinad juurviljade, silokultuuride ja teiste söödakultuuride koristamiseks.** Kas ei oleks NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumil aeg hoolitseda selle eest, et linnalähedaste piirkondade traktorijaamad oleksid varustatud vajaliku tehnikaga?!

Mis puutub rohkete jõukulu nõudvate tööprotsesside mehhaniseerimisse farmides, siis siin oleme juba üht-teist saavutanud. Kolhoos elektrifitseeris kõik loomakasvatusruumid. Lehmalaudas on seatud sisse automaatjootmine, on ehitatud rippteed. Möödunud aastal ehitas kolhoos söödaköögi. Selle tulemusena on nüüd söötade ettevalmistamine täielikult mehhaniseeritud. Söödaköök kujutab endast tervet süsteemi söötasid töötlevaid ja transportivaid

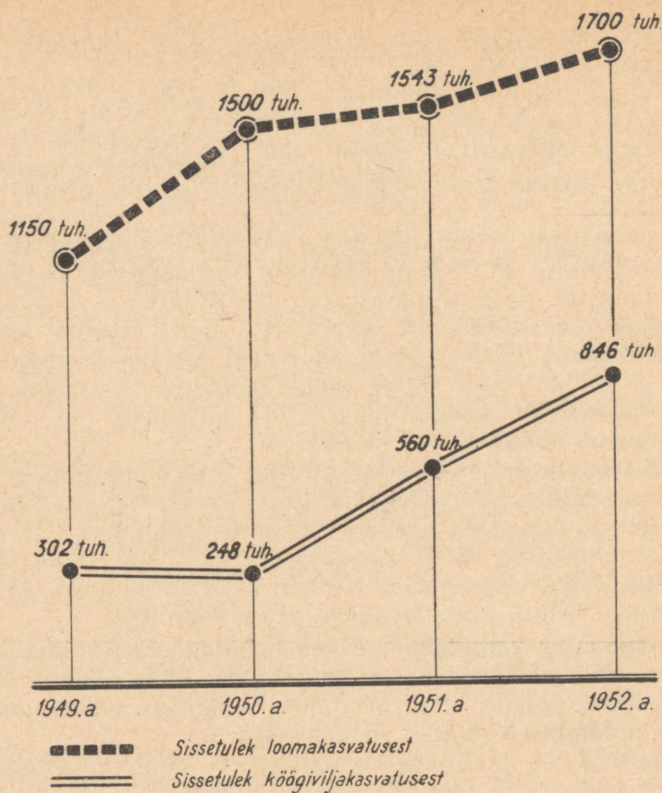

Diagramm 1 — Rahaliste sissetulekute kasv kolhoosi põhitootmisharudest (rublades).

mehhanisme, mille tegevus on vastastikku kooskõlastatud. Siin on üles seatud masinad juurviljade ja koresöötade peenendamiseks, jõusöödapurustaja, veski terade jahvatamiseks, kartulipudrustaja ja teised mehhanismid. Neli tsementkambrit on seadistatud söötade aurutamiseks.

Farmide kompleksne mehhaniseerimine tõstis tunduvalt loomakasvatavate töökultuuri, suurendas nende tööviljakust. Meie lüpsjad ja karjatalitajad vabanesid täielikult sellistest rohkete jõukulu nõudvatest töödest, nagu seda on söötade ettevalmistamine ja kohaletoimetamine, sõnniku koristamine, vee toomine. Varem kulus nende tööde peale tublisti pool tööajast. Nüüd aga pööravad loomakasvatavad kogu oma tähelepanu loomade eest hoolitsemisele, nende õigele söötmisele.

Loomade käestsöötamise sisseviimine võimaldas organiseerida tööde täpse päevakorra farmides. Lehma söödetakse meil neli korda ööpäevas ja lüpsatakse sama palju kordi. Kaks korda päevas

ajame loomad välja jalutama, mis mõjub hästi loomade produktiivsusele.

Meie kolhoosnikud omistavad suurt tähtsust loomakasvatuse-ruumide ehitamisele. 1950. aastal kulutati kapitaalehitustele 350 tuhat rubla, 1951. aastal üle poole miljoni ja 1952. aastal — 700 tuhat rubla. Kolhoos ehitab igal aastal kapitaalseid loomakasvatushooneid.

Ühisloomakasvatus muutub aasta-aastalt üha tulutoovamaks. 1949. kuni 1952. aastani kasvas rahaline sissetulek loomakasvatusest 1 miljonilt 150 tuhandelt rublalt 1 miljoni 700 tuhandele rublale.

Meie loomakasvatavad tõstavad väsimatult oma teadmisi, täiustavad oma meisterlikkust, õpivad tundma põllumajandusliku tootmise novaatorite saavutusi ja saavutavad selle alusel uut edu töös.

*

Väikestes kolhoosides oli köögiviljakasvatus üheks mahajäänu- maks tootmisharuks. Madal agrotehnika, hiline mine külvi- ga ja halb külvide hooldamine olid peamisteks põhjusteks, miks köö- giviljasaagid olid madalad. Nüüd on meil **köögiljakasvatus muutunud üheks tulusamaks tootmisharuks. Möödunud aastal kogusime hektarilt keskmiselt 300 tsentnerit köögivilja ja 162 tsentnerit kartulit.**

Saakide järsu tõusu saavutasime kõrge agrotehnika rakendami- sega ja külvide hooldamistööde mehhaniseerimisega. Juba 1952. aastal külvati kõik köögiviljad sügisel ülesküntud maale. Köögi- viljadele ja kartulile hakati andma sõnnikut kaks korda rohkem kui varem. 1952. aastal anti kartulile 20—25 tonni ja köögiviljadele 25—30 tonni sõnnikut iga hektari kohta. Peale selle kulutati tai- mede pealväetamiseks ligi 200 tonni mineraalväetisi. **Ja saagid peaaegu kahekordistusid.**

Köögilja ja kartuli saagikuse suurendamisel etendas suurt osa tööde mehhaniseerimine nende rohket jõukulu nõudvate kultuu- ride kasvatamisel. Kurke, porgandeid ja söögipeeti külvati varem eranditult käsitsi. Alates 1952. aastast hakkasime nende kultuuride külvamisel kasutama traktorikülvimasinaid. Porgandit ja peeti külvame kolmerealise ribaskülvi meetodil. See külviviis annab vajaliku avaruse masinate töölerakendamiseks ja viib käsitsi- harimise miinimumini.

Meie kolhoosis on kapsa all 32 hektarit ja tomatite all 8 hek- tarit. Kolhoosi köögiviljakasvatavad teevad suuri jõupingutusi sel- leks, et mitte ainult koguda suuri saake, vaid et anda ka pealinna töötajatele köögivilja võimalikult varem. Tähtsaks teguriks köögi- viljadelt varajasema saagi saamisel oli **turba-kõdusõnniku pottide laialdane kasutamiselevõtmine köögiviljakultuuride istikute kasva- tamiseks.** 1952. aastal valmistati kolhoosis 470 tuhat sellist potti, 1953. aastal üle poole miljoni.

Pottides kasvatatud istikud arenevad pärast avamaale istutamist hästi. Selle agrotehnilise võtte suures efektiivsuses veendusid meie köögiviljakasvatajad oma kogemuste alusel. 1952. aastal istutas sm. Bolohhini brigaad 6 hektarit varajast kapsast turba-kõdusõnniku pottides kasvatatud istikutest ja sai 48-tonnise kapsasaagi hektarilt. Sm. Sušonkovi brigaad sai samasuguselt põllult, kuhu istutati tavalised kapsaistikud, ainult 37 tonni kapsast hektarilt. Pealegi hakati selles brigaadis saaki koristama 10 päeva hiljem kui sm. Bolohhini brigaadis.

Järelikult võimaldab turba-kõdusõnniku pottides kasvatatud istikute kasutamine saada köögiviljadelt suuremat ja varajasemat saaki. Selle agrotehnilise võtte juurutamisest sai kolhoos mitu tuhat rubla täiendavat sissetulekut.

Alates 1952. aastast hakkasime istutama kapsaid ja tomateid ruudukujulises asetuses. See võte võimaldas täielikult üle minna nende kultuuride mehhaniseeritud harimisele ja vabastada kümneid kolhoosnikuid teistele tähtsatele töödele.

1953. aastal panime esmakordselt kartuleid maha ruutpesiti meetodil masinaga SKG-4 70 ha ulatuses. Ruutpesiti meetodil mahapandud kartuli harimine toimub ainult masinatega.

Kartuli ja köögiviljade koristamine on meil nagu teistelgi Moskva-lähedastel kolhoosidel väga nõrgalt mehhaniseeritud. Suurem osa koristustöödest tehakse käsitsi. Selle tagajärjel venib saagi koristamine pikale ning osa köögivilja ja kartulit hävib. Olukord nõuab, et NSV Liidu Põllumajanduse Ministeerium võtaks tarvitusele otsustavad abinõud linnalähedaste traktorijaamade varustamiseks kartulikoristusmasinatega, masinatega peetide, porgandite ja teiste juurviljade koristamiseks ning ka peale- ja maha-laadimise mehhanismidega.

Meie kolhoosis ei ole spetsiaalset köögiviljanduse brigaadi. Iga põllundusbrigaadi brigadiir vastutab täielikult köögiviljasaakide eest, ta hoolitseb külvide süstemikindla hooldamise eest ja organiseerib saagi õigeaegse koristamise. Sellise töökorralduse juures suurenes tunduvalt köögiviljade saak ja sellest tootmisharust saadud sissetulek kasvas. **Kolme viimase aasta jooksul suurenes sissetulek köögiviljakasvatusest 248 tuhandelt rublalt 846 tuhandele rublale.**

*

Meie kolhoosi kogemused näitavad, et linnalähedastel kolhoosidel on ammendamatud reservid ühismajapidamise edasiseks arendamiseks, tema kaubalisuse ja tulukuse suurendamiseks. Nende reservide kasutamisega lahendab kolhoositalurahvas edukalt ülesande: luua lähema kahe-kolme aasta jooksul toiduainete küllus elanikkonnale ja toorainete küllus kergetööstusele.

KÕIK TOOTMISHARUD ANNAVAD SUURT SISSETULEKUT

F. Dubkovetski,

Sotsialistliku Töö Kangelane, NSV Liidu Ülemnõukogu saadik, Kiievi oblasti Talnoje rajooni kolhoosi «Zdobutok Zovtnja» esimees

Meie kolhoos «Zdobutok Zovtnja» on paljude tootmisharudega ja suure sissetulekuga majand. Aasta-aastalt kasvab põldude viljakus, suureneb ühisloomade arv, tõuseb loomade produktiivsus. Toiduteraviljade saagid otsustasime tõsta viisaastaku lõpuks kuni 29 tsentnerile hektarilt, suhkrupeedisaagid kuni 350 ja köögivilja-saagid kuni 300 tsentnerile hektarilt. Ühtlasi on ette nähtud suurendada lehmade arv kahekordseks ja tõsta iga lehma piima-toodang 4000 liitrile aastas ning nuumata iga 100 hektari põllu-maa kohta 30 siga. Samuti on vastu võetud kohustus tõsta villa-toodang ühe lamba kohta kuni 4 kilogrammile ja saada igalt mune-jalt kanalt 120 muna aastas.

Kõik see võimaldab meil suurendada rahalise sissetuleku kuni 3,8 miljoni rublani. Iga normipäeva eest hakatakse maksuma 12 rubla raha, 3 kilogrammi toiduteravilja ja 200 grammi rasva. Normipäevade eest antakse kolhoosnikutele ka köögivilja, puuvilja, piima, veini, mett ja teisi saadusi.

Tahaksin selles artiklis jutustada kolhoosi juhatuse tegevuse mõningatest külgedest, mis on suunatud mitmekülgse, majandus-likult tugeva ja suurt sissetulekut andva ühismajapidamise arenda-misele.

Põldude viljakus kasvab

Meie kolhoos seemendab igal aastal üle tuhande hektari põldu. Põhikultuurideks on talinisu ja suhkrupeet. Kasvatame ka otra, hirssi, tatart ja mõningaid teisi kultuure. Iseloomustav on märkida, et meie kolhoosi olemasolu vältel on kõigi kultuuride saagid kahekordistunud, üksikutel põldudel isegi kolmekordistunud. 1952. aastal koguti meil 21 tsentnerit teravilja ja 257 tsentnerit suhkru-peedi igalt külvipinna hektarilt. See on maaviljeluskultuuri tõsta-mise otsene tulemus.

Kolhoos seadis sisse heinavälja-külvikorrad. Põldheinakülvid lahendavad üheaegselt kaks ülesannet: tõstavad kõigi põllumajanduskultuuride saagikust ja loovad kindla söödabaasi ühisloomakasvatusele. Kuid heinavälja-külvikorrad annavad häid tulemusi ainult sel juhul, kui on rakendatud õige mullaharimise süsteem ja kui antakse regulaarselt väetisi. Meeles pidades neid agrotehnika põhireegleid künname teravilja ja vaheltharitatavate kultuuride alla minevad põllud igal sügisel 25—27 sm sügavuselt, suhkrupeedi alla minevad põllud aga 30—35 sm sügavuselt. Laialdaselt kasutame risti- ja kitsarealist külvi ja hoolitseme hästi külvide eest.

Saagile annab tunduvat lisa õigeaegne väetamine orgaaniliste ja mineraalväetistega. **Kesapõllule anname 20—25 tonni ja sügiskünni alla 15 tonni sõnnikut hektari kohta.** Mineraalväetisi külvame koos seemnega ja kasutame samuti pealtväetamiseks.

Tuleb märkida, et paljud kolhoosid, nende hulgas ka mõned eesrindlikud, ei rakenda veel täielikult ja vajaliku järjekindlusega kogu agrotehniliste abinõude kompleksi, ilma milleta ei saa tõsta mullaviljakust. Sellest tulebki otsida põhjusi, miks ühesugustel muldadel ja võrdsetes kliimatilistes tingimustes saadakse tihti erinevaid saake.

Näiteid selleks ei pruugi kaugelt otsida, neid leidub ka meie kolhoosis. Nagu juba eespool märkisin, kogusime 1952. aastal aita 21 tsentnerit teravilja hektarilt. See pole halb tulemus kogu kolhoosi ulatuses. **Kuid Ivan Sosnovski brigaad koristas 60 hektari suuruselt pindalalt 31 tsentnerit talinisu igalt hektarilt.** See on seletatav sellega, et sm. Sosnovski brigaad haris maad paremini, külvas parematel agrotehnilistel tähtaegadel, organiseeris külvide hea hooldamise ja viis õigeaegselt läbi pealtväetamised.

Kas me võime rakendada eesrindliku brigaadi kogemusi kõigil külvipindadel? Jah, võime, ja peamegi seda tegema. Koostöös mehhanisaatoritega on kolhoosnikutel olemas kõik võimalused eesrindlaste kogemuste rakendamiseks kogu kolhoosi ulatuses.

Meie kolhoosnikud osutavad suurt tähelepanu põhilise tehnilise kultuuri — suhkrupeedi — saagikuse tõstmisele. **Suhkrupeedikasvatus annab meile igal aastal suurt sissetulekut.** Nii näiteks sai kolhoos 1952. aastal riigile antud toodangu eest 428 tuhat rubla raha ja 260 tsentnerit suhkrut.

Koristamisel jääb põllule tohtu hulk pealseid. Need ei lähe meil-kaotsi. Pealsed sileerime segatult maisiga, mis annab väga väärtuslikku loomasööta. Kuid tuleb märkida, et maisi võib siloks külvata ka keskrajoonides. Ta annab tohtu hulga silotoormassi. Kui külvata mais ruutpesiti meetodil, siis tõenäoliselt võib koguda 500 tsentnerit silotoormassi hektarilt.

Saakide suurendamise seisukohalt omab suurt tähtsust kolhoosnikute ja traktorijaama töötajate vahelise tiheda ja asjaliku koostöö tugevdamine. Tihti esineb veel juhtumeid, kus mehhanisaatorid ei tunne vastutust traktoritööde õigeaegse ja kõrgekvaliteedilise läbiviimise eest, vaid ajavad taga suuri arvulisi näitajaid, ilma

et nad seejuures tähelepanu pööraksid tööde kvaliteedile. Nüüd oleme kehtestanud valju ja täpse kontrolli mehhanisaatorite töö üle, kusjuures kõik tööd sooritatakse ühtse kooskõlastatud plaani järgi.

Meie kolhoosi põldudel töötab neli traktorit ja kaks kombaini. Masinate teenindamiseks on määratud alatised kolhoosnikud. Mehhanisaatorite ja kolhoosnikute ühised jõupingutused viivad maa-viljeluskultuuri tõusule ja saakide suurenemisele.

Loomakasvatuse kõrge produktiivsuse eest

Teravilja-, kartuli-, söödajuurvilja- ja heinasaagi tõus võimaldas meil suurendada iga liiki loomade arvu ja tõsta tunduvalt nende produktiivsust. Loomakasvatuse arendamise plaan on meil ületatud kõigi loomaliikide alal, kusjuures sigu ja lambaid on plaanis ettenähtust kaks korda rohkem. Kolhoosil on 147 lüpsilehma, plaanis ettenähtud 112 asemel. 1952. aastal lüpsiti igalt lehmalt üle 3000 liitri piima. Iga emise kohta on üles kasvatatud 16 põrsast ja iga 100 hektari põllumajanduslikult kasutatava maa kohta nuumati 26 siga. 1953. aasta 7 kuu jooksul lüpsiti igalt lehmalt 2000 liitrit piima.

Loomakasvatuse kõrge produktiivsus on selle tulemuseks, et meie kolhoosnikud on hoolitsenud söötade eest. Külvame laialdaselt heintaimi, silokultuure ja juurvilja. Söödakultuuride külvid planeerime järgmiselt: kõigepealt arvutab kolhoosi juhatus, lähtudes teaduse ja eesrindliku praktika kogemuste alusel väljatöötatud söötmisnormidest, kui palju peab meil olema silo, juurvilja, koresööta ja söödateravilja, et anda igale loomale aasta läbi täielik norm mitmesuguseid söötasid. Kui sellised arvestused on tehtud, siis on selge, kui palju tuleb külvata silokultuure, kui palju juurvilja jm., et saada vajalik hulk söötasid. Seetõttu teavad kolhoosnikud juba talvel, milliseid söötasid ja kui palju tuleb neid suvel varuda ja kuidas seda teha.

Selle tulemusena on meil loomad varustatud mahlakate ja teiste söötadega kogu aasta vältel. Kolhoosis on sisse seatud haljas-konveier. Maikuuks niidame söödaks haljasrukist, seejärel haljasnisu, lutserni, päevalille, ja viiel erineval tähtajal külvatud maisi ja sudaaniheina segatist. Hilissügisel anname loomadele söödakõrvitsat, suhkrupeedipealseid, talvel — silo ja suhkrupeedilõike. Seejuures saavad loomad ka jõusööta. 1952. aastal oli kolhoosi söödafondis üle 3000 tsentneri teravilja, sealhulgas ligemale 1000 tsentnerit maisi, mida kasutati peamiselt sigade nuumamiseks.

Söödabaasi tugevdamise eesmärgil kasutame laialdaselt tihendatud külve ja järelkülve kohe pärast põhikultuuri saagi koristamist. 1953. aastal istutasime peaaegu kogu maisi külvipinna ulatuses reavahedesse kõrvitsat. Pärast varajaste teraviljade koristamist külvati haljassöödaks 20 hektarit maisi segus sudaani-

heina ja hirsiga. Viljapuu-aedades ja metsaribades külvame vahe-
kultuuridena söödakõrvitsat, porgandit ja kartulit. Aasta-aastalt
suurenevad söödakultuuride saagid. 1953. aastal andis lutsern
segus aruheinaga 35 tsentnerit head heina hektarilt.

Suurt rõhku paneme sigade nuumamisele. **1952. aastal nuumati kolhoosis 285 siga ja saadi iga sea keskmiseks eluskaaluks 107 kilogrammi.** Riigile lihamüügikohustuse katteks antud 28 seast kaalus igaüks 228 kilogrammi. Seakasvatus annab kolhoosile igal aastal sadu tuhandeid rublasid sissetulekut. 1952. aastal laekus kolhoosi kassasse seakasvatusest ligemale 500 tuhat rubla. Siinjuures tahaksin soovitada ka teistele kolhoosidele: hakake nuumama sigu ja te näete, kui kiiresti kasvavad sissetulekud. Peaaegu igas kolhoosis on võimalik kasvatada kartulit söödaks. Ühelt hektarilt saab korraliku harimise juures vähemalt 15 tonni kartuleid. Mõtelge järele, kui palju liha ja rasva on võimalik saada juba ainult ühel hektaril kasvatatud kartulitega.

Head, soojad ja valguseküllased loomakasvatusruumid ning rohket jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimine farmides on tähtsaks tingimuseks ühisloomakasvatuse arendamisel. **Meil peetakse lehma aasta läbi käestsöötmisel.** Söötade ettevalmistamine ja etteandmine, joetmine, lüpsmine ja sõnniku väljavedu on täielikult mehhaniseeritud. See kergendab kolhoosnike tööd ja tõstab tööviljakust.

Praegu ehitatakse sigalat 250 seale ja profülaktooriumi ning laiendatakse lehmalauda. Need on suured kapitaalhitused. Uute hoonete kasutuselevõtmisega on kõik loomad varustatud heade ruumidega.

Tõsta sissetulekut igalt põllumaa hektarilt

Meie kolhoos on paljude tootmisharudega majand. Peale põllunduse ja loomakasvatuse oleme laialdaselt arendanud aiandust, köögiviljakasvatust, kalakasvatust ja mesindust. Püüame muuta iga tootmisharu suurt toodangut ja sissetulekut andvaks, mis kindlustab kõrge tasu normipäeva eest.

Suur tähtsus on köögivilja- ja kõrvitsaliste kultuuride kasvatamisel. **1952. aastal saime köögiviljade ja kõrvitsaliste kultuuride kasvatamisest 212 tuhat 800 rubla sissetulekut.** Kolhoosnikud saavad suuri kapsa-, tomati-, kurgi- ja sibulasaake. Osa köögiviljapõlde on varajaste köögiviljade all. Need köögiviljad me realiseerime kolhoositurul.

Aiad ja viinamarjaistandused võtavad oma alla 20-hektarise pindala. Viimastel aastatel on rajatud uus, 20 hektari suurune aed. **See tootmisharu andis kolhoosile 1952. aastal 206 tuhat rubla sissetulekut.** Püüame selle poole, et järjekindlalt suurendada puuviljade ja marjade saaki. Aiad hoiame umbrohus puhtad ja iga aasta anname aiamaale mineraal- ja kohalikke väetisi. Aiatööde jaoks on meil moodustatud eribrigaad.

Märkimisväärset sissetulekut saab kolhoos mesilast, meiereist, kalakasvatusest ja teistest abitootmisharudest. Meil on ehitatud tiikide süsteem. Kümnesse tiiki on kalad juba sisse viidud. Kalakasvatus andis 1952. aastal kolhoosile ligemale 53 tuhat rubla sissetulekut. Tänavu kavatseme suurendada sissetulekut kalakasvatusest neli korda.

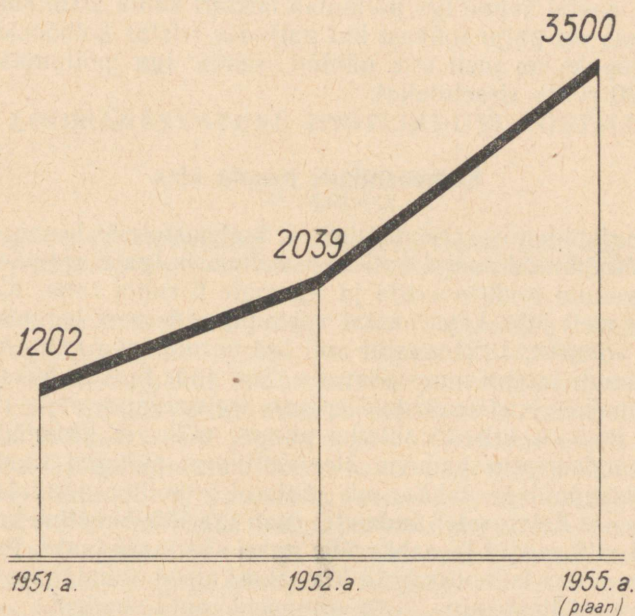

Diagramm 2 — Rahaliste sissetulekute kasv põllumaa hektari kohta (rublades).

Kolhoosi rahaline sissetulek kasvab pidevalt. 1952. aastal oli see 2 miljonit 206 tuhat 466 rubla. Suur sissetulek võimaldab meil suurendada jagamatut fondi, teha kulutusi kapitaalehitusele, soetada masinaid ja tööloomi. **Ainuüksi 8 viimase aasta jooksul on jagamatu fond kasvanud 17,5 korda.**

Selle aja jooksul ehitas kolhoos Gornõi Tikitši jõe 328 kW võimsusega hüdroelektrijaama ning palju tootmis- ja kultuuriliselutarbelsi hooneid. On muretsetud 5 veoautot ja üks kergesõiduauto. Viljapeksukohtadel, farmides ja töökodades on üles seatud üle 50 elektrimootori. Ainuüksi kapitaalehitustele kulutame 1953. aastal 800 tuhat rubla.

Pärast väikeste kolhooside ühinemist on miljonilised aastasissetulekud muutunud ühismajandite suurenemise tulemusena tavaliseks nähtuseks. Kuid ei või salata, et on ka selliseid kolhoose, kes on muutunud miljonärideks mitte ühismajapidamise arendamise tulemusena, vaid aritmeetika reeglite alusel. Ühines viis kolhoosi,

kelle aastane sissetulek oli 200 tuhat rubla, ja oligi miljon koos. Kuid mis miljonärkolhoos selline on. **Oleks juba aeg hinnata kolhooside tööd mitte ainult sissetulekute üldsumma järgi, vaid selle järgi, kui palju on saadud sissetulekut iga põllumaa hektari kohta.** See näitaja annab tõepärasema pildi majapidamise arenemisest ja sunnib ratsionaalselt kasutama iga lapikest maad.

1952. aastal saime iga põllumaa hektari kohta 2039 rubla sissetulekut, mis on palju rohkem kui paljudes teistes kolhoosides. Viisaastaku lõpuks on meil ette nähtud saada iga põllumaa hektari kohta 3500 rubla sissetulekut.

Kolhoosnikute heaolu alus

Ühismajapidamise arendamine on kolhoosnikute heaolu tõstmise aluseks. Möödunud aastal anti meie kolhoosis iga normipäeva kohta 2,2 kilogrammi toiduteravilja ja ligemale 5 rubla raha. Ka praktiseeritakse meil juba kaks aastat normipäevade eest loomakasvatussaaduste andmist. 1952. aastal anti iga normipäeva kohta üks liiter piima. Samuti jaotati normipäevade järgi suur hulk nahakaupu, mis saadi loomakasvatussaaduste üleplaanilise müümise eest. 1953. aastal täitis kolhoos kiiresti riikliku piima-, villa- ja lihamüügikohustuse. Loomakasvatussaaduste üleplaanilisest müügist saame suure hulga viltsaapaid ja nahka, mis jaotatakse kolhoosnikutele normipäevade eest. **Esialgsel andmetel saab iga töövõimeline kolhoosnik ühe paari viltsaapaid ja nahka ühe paari säarikute jaoks.** Peale selle saab suurem osa kolhoosnikuid loomakasvatuse arendamise plaanide ületamise eest lisatasuna mitmesuguseid muid saadusi.

Tundmatuseni on muutunud kolhoosiküla. Tänavatel ja kolhoosnikute majades on elektrivalgustus, on ehitatud vesivarustus. Kolhoosil on oma klubi kinoseadise ja võimsa raadiosõlmega. Klubis töötab raamatukogu, kus on üle 3000 köite poliitilisi ja populaarteaduslikke teoseid ning ilukirjandust. Külas on kool, lasteaid ja lastesõim.

Koos kolhoosi edasise arenguga ja sissetulekute suurenemisega avanevad uued perspektiivid kolhoosnikute ainelise ja kultuurilise heaolu kasvuks. Kolhoosnikud soovivad, et neil oleks valguseküllased ja avarad elamud. Praegu ehitataksegi meil üle 20 elamu. Kolhoos abistab ehitajaid ehitusmaterjalide ja transpordiga.

Pidevalt kasvavad kolhoosnikute nõuded kõrgemakvaliteediliste kaupade järele. Nad muretsevad endale üha suuremal hulgal head mööblit, jalgrattaid, raadiovastuvõtjaid, jalatseid ja riietust.

Meie kolhoos läheb kindlalt ja üksmeelselt vastu uutele võitudele. Kolhoosnikud annavad väerika panuse põllumajandussaaduste külluse loomiseks meie maal.

LOOMAKASVATUSE TOOTLIKKUST TÕSTMAS

P. Malinina,

Vene NFSV Ülemnõukogu saadik, Sotsialistliku Töö Kangelane, Stalini preemia laureaat, Kostroma oblasti kolhoosi «XII Oktjabr» esimees

NSV Liidu keskvööndit, kus asub Kostroma oblast, nimetab rahvas õigusega kullaauguks. Ja tõepoolest, milliseid märkimisväärsaid võimalusi pakub sinne ümbrus põllumajandusele, eriti kartuli- ja köögiviljakasvatuse ning produktiivse loomakasvatuse arendamiseks. Rohkearvuliste jõgede orud võimaldavad saada rikkalikke köögivilja- ja kartulisaake. Head rohumaad ning külvatud söödakultuurid võimaldavad varustada loomakasvatust väärtusliku söödaga. Tarvitseb vaid käed külge panna ning tõeliselt hoolt kanda ühismajandi arendamise eest ja ka kõige mahajäänud kolhoosist saab juba lühikese ajaga eesrindlik majand.

Selles suhtes, kuidas muuta loomakasvatust kõrgetoodanguliseks ja tulusaks tootmisharuks, on kasulik tundma õppida meie kolhoosi kogemusi.

Piimakarjafarm on kolhoosi uhkuseks

Mida kujutab endast meie loomakasvatus? Milliseid ettepanekuid ja nõuandeid võiksime oma kogemuste põhjal jagada teistele kolhoosidele? Nendele küsimustele tahaksingi allpool vastata.

Meie kolhoosil on 271 veist, 270 siga, 208 lammast, 134 hobust ja hulk kodulinde. 1952. aastal sai kolhoos 2 miljonit rubla sissetulekut, millest 800 tuhat rubla laekus loomakasvatusest. Ainuüksi piima müüsimisega 444 tuhande rubla eest. Ülejäänud osa loomakasvatuse sissetulekutest saime või, liha ja villa realiseerimisest.

Kolhoosi uhkuseks on piimakarjafarm. Veised farmis on kostromaa tõugu. See tõug, mille aretasid paljude aastate jooksul visa tööga Karavajevo sovhoosi töötajad ja kolhoosnikud-novaatorid, paistab silma kõrge tootlikkuse ja ebatavaliselt suure eluskaaluga.

Omades sellist karja on kõik meie jõupingutused suunatud selle üliväärtusliku kodumaise veisetõu edasisele täiustamisele, ta toot-

vusomaduste tõstmisele. Selles töös on kolhoosnikud saavutanud häid tulemusi.

Kui 1935. aastal, millal meie kolhoosis moodustati kostromaa kari, kolhoos sai lehma kohta keskmiselt 1640 liitrit piima, 1947. aastal — 3911 liitrit ja 1948. aastal — 4570 liitrit, siis 1952. aastal lüpssti iga lehma kohta juba 5233 liitrit piima. Praegu on kolhoosnikute kogu jõud suunatud sellele, et saada käesoleval, 1953. aastal igalt lehmalt 5300 liitrit piima.

Parimad lüpsjad, Sotsialistliku Töö Kangelased seltsimehed Korneva, Šiškova, Poljakova, Kurdjukova, Haritonova, Šapošnikova ja teised loodavad lüpssta igalt neile kinnistatud lehmalt 5500 kuni 6000 liitrit piima.

Nüüd, kui kolhooside ja kolhoosnikute materiaalne huvi loomakasvatuse arendamise vastu on suurenenud, kui riikliku müügi-kohustuse korras antava liha, piima ja villa varumishindu on tõstetud, muutub loomakasvatus majandile veelgi tulusamaks tootmis-haruks.

Kolhoosnikud püstitasid ülesande saada viisaastaku lõpuks igalt lehmalt keskmiselt 5500 liitrit piima aastas. Selleks tuleb meil majandis palju ümber korraldada ja parandada. Kõigepealt tuleb suurendada emasloomade arvu, eeskätt lehmade arvu. 1953. aastal oli meil 110 lüpsilehma, 1954. aastal on lehmi 125 ja aasta pärast suureneb nende arv peaaegu kahe kordseks.

Seafarmis suurendame suguemiste ja lambafarmis uttede arvu. Linnufarmis kasvatame edaspidi 3000 kana praeguse 300 asemel.

Laienev loomakasvatus vajab uusi ruume. 1953. aastal ehitasime tellistest hobusetalli ja suure lindla, 1954. aastal kavatsime ehitada uusi veiselautu. Rohket jõukulu nõudvad tööd on juba nüüd mehhaniseeritud: kasutame automaatjootmist, rippteid ja masin-lüpsi. Farmide mehhaniseerimist täiustame ka edaspidi.

Kartul kõrgete lüpside saamise tagatisena

Loomakasvatuse arendamise aluseks on tugev söödabaas. Meie ülesandeks on saada söödakultuuride all olevatelt pindaladelt palju suuremaid rohu- ja heinasaake, rohkem kartuleid ja söödajuurvilja kui varem. Ilma heina, mahlakate ja jõusöötadeta ei saa koostada häid söödaratsioone. Seepärast püüame varuda söötasid sellisel hulgal ja sellises vahekorras, mis rahuldaks täielikult loomade vajaduse.

On teada, et õigeaegselt tehtud hein on vitamiini-, valgu- ja mineraalainete rikas. Käesoleval, s. o. 1953. aastal lõpetasime heinakoristuse õige lühikese ajaga ja täitsime heinavarumise plaani 118-protsendiliselt. Pärast heinakoristamist andsime heinamaadele pealtväetist, mis võimaldas saada ädalat, millest valmistasime silo. Silovalmistamise plaan oli 600 tonni, s. o. üle 5 tonni silo iga lüpsi-

lehma kohta. Siloks külvasime kevadel 16 hektarit päevalille segus kaera ja vikiga. Suurel hulgal sileerime samuti söödakapsast ja köögiviljajäätmelid. Silo toormassi hekseldame, lisame keedusoola ja tambime hoidlas kõvasti kinni. Sel viisil saame kõrgeväärtusliku silo, mida loomad meeeldi söövad.

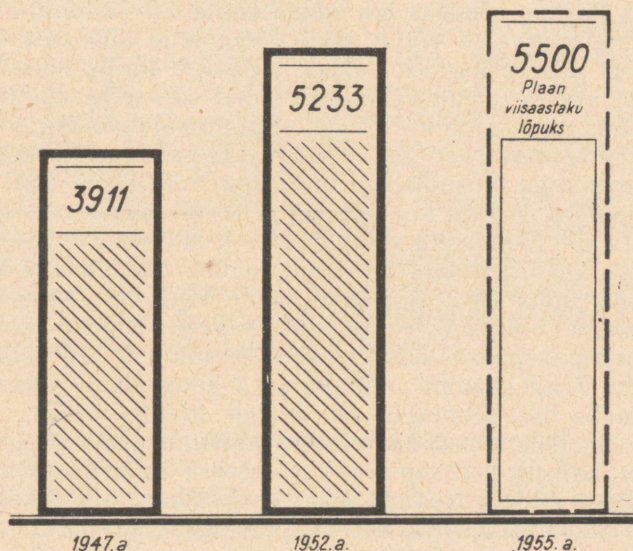

Diagramm 3 — Piimatoodangu kasv (liitrites ühe lehma kohta).

Suuri piimatoodanguid on võimalik saada ainult siis, kui söödaraatsioonides on söötmise mitmekesistamiseks suurel hulgal kartuleid ja teisi mahlakaid söötasid — peete, naereid, porgandeid. Peatun üksikasjalisemalt kartulil ja selle osatähtsusele karja tootlikkuse tõstmisel. Sageli võib kuulda, nagu oleks mahlakatest söötadest kõige parem söödapeet. Ta andvat suurt saaki ja olevat kasulik. Tõepoolest, söödapeet on suure saagiga ja kasulik kultuur. Tema kasvupindalasi tuleb laiendada ja saake tõsta. Kuid sellest hoolimata eelistame meie peedile kartulit, mis on suurepärane ja kõrgeväärtuslik sööt. **Kartul tõstab rohkem kui ükski teine kultuur piimatoodangut ja piima rasvasisaldust ning parandab loomade toitumust.**

Toome mõningaid näiteid. 1952. aastal söötsime üleslüpsi ajal lehm Plennitsale tugevasti kartulit. Ja mis oli selle tulemuseks? Esimese poegimise järel saime temalt aastas 5080 liitrit piima. Lehm Volšebnitsale söötsime päevas 40 kilogrammi kartuleid ja saime temalt päevase lüpsina 47 liitrit piima. Volšebnitsa aastane piimatoodang oli 11 600 liitrit, piima rasvasisaldus 4,22 protsenti.

Kartulit kasutame samuti vasikate, tiinete mullikate, sigade,

lammaste ja lindude söödaks. Lehmadele söödame kartulit toorelt, kuid hästi puhtaks pestult ja peenendatult, noorloomadele aga keedetult. Loomasöödaks kasutame väljasorteeritud peeneid mugulaid. Kartulikasvatamine ei ole meie oludes keeruline, igatahes on see palju kergem kui juurvilja kasvatada. **1952. aastal söötsime igale lehmale 4 tonni kartuleid. 1953. aastal panime kartuleid maha 125 hektarit ja jätsime söödaks iga lehma kohta 4,5—5 tonni mugulaid.**

Seda kõike arvesse võttes tekib õigustatud küsimus, miks siis kolhoosid ei kasuta kartulit karjale söödaks? Mulle näib, et asi ei seisa mitte ainult kartuli vähesuses, vaid ka selle alahindamises söödana. Eks näita seda ka tõsiasi, et põllumajandusorganid ei planeeri külvipindalaid kartulikasvatamiseks sööda otstarbeks.

Piimatoodangu tõstmiseks on väga tähtis, et kari peetaks suvel karjamaal. Vähem kui 5 suvekuu kestel saame peaaegu poole kogu aastasest piimatoodangust. Suvel kasutame veiste ööpäevast karjatamist. On organiseeritud kopliviisiline karjatamine koos haljalisasööda andmisega. Iga lehm sööb ööpäevas 100—120 kilogrammi sööta. Suurema osa söödast saavad lehmad karjamaalt. Lisaks karjamaasöödale antakse neile farmis 20—25 kilogrammi haljassööta, 7 kilogrammi õlleraba ja 2 kilogrammi jõusööta päevas. Loomade lisa söötmiseks on loodud haljaskonveier. Kevadel antakse lehmadele lisa söödana haljasrukist, seejärel lutserni ja ristikut, juuni keskelt kuni sügiseni kasutatakse haljalisasöödaks viki-kaerasegati, mille all on 27-hektarine pindala. Sügisel hakatakse lehmadele andma juurvilja, kartulit ja köögiviljapealseid.

Püsiv loomakasvatajate kaader

Loomakasvatuse tootlikkuse tõstmisel on suure tähtsusega loomakasvatajate töö õige organiseerimine, töö eest õige tasu arvestamine, kindel töörežiim ja loomade korralik hooldamine. Seepärast toimuvad meie farmides kõik tööd täpses vastavuses kehtestatud töökorrale. Loomi söödetakse, joodetakse, lüpstakse, puhastatakse ja pestakse kindlatel kellaaegadel.

Lüpsjatele makstakse töötasu sõltuvalt nende poolt lüpsitud piima hulgast. Selleks et lüpsjad oleksid huvitatud mitte ainult piimatoodangu, vaid ka piima rasvasisalduse tõstmisest, võetakse töötasu maksmisel arvesse ka piima rasvasust. See on aidanud asja tublisti parandada. Lüpsjad on hakanud lehmadele koostama söödaraatsioone rohkem läbimõeldult, mitmekesisematest söötadest; nad masseerivad lehmade udaraid, et saada sealt piima kätte viimase tilgani, sest viimased piimasõõrud on kõige rasvarikkamad.

Veisekari on kinnistatud neljale karjamehele. Ka nende töötasu sõltub saadava piima hulgast. Iga 100 liitri piima eest saavad nad ühe normipäeva. 1600—1700 liitri ööpäevase piimatoodangu juures arvestatakse karjameestele kokku 16 kuni 17 normipäeva, igaühe kohta üksikult teeb see üle 4 normipäeva.

Loomakasvatatajate kaader on meil püsiv. Suuremal osal farmi-töötajatest on üsna soliidne tööstaaž. Töötanud farmis 10—20 aastat, on nad muutunud loomakasvatuse kvalifitseeritud meistriteks, Sotsialistliku Töö Kangelased seltsimehed Korneva, Šiškova ja Jegorova töötavad farmis 20 ja rohkem aastat. Loomakasvatatajate hulgas on meil 12 Sotsialistliku Töö Kangelast, paljud lüpsjad on autasustatud ordenite ja medalitega.

Vaatamata oma kogemustele ja praktilistele teadmistele täiendavad kõik loomakasvatustala töötajad oma teadmisi õppuse teel. 1953. aasta kevadel lõpetasid lüpsjad ja vasikatalitajad, ilma et nad tootmistööd oleks katkestanud, kolmeaastased zootehnilised kursused ning sooritasid eksamid hinnetele «hea» ja «väga hea». Sügisel asus kursustel õppima üle 100 kolhoosniku.

Loomakasvatatajaid huvitab kõik, mis on uusimat loomakasvatustes. Rahvaraamatukogus on 600 lugejat, suuremalt jaolt kolhoosnikud. Sageli kuulavad meie inimesed loenguid, mida peavad klubis põllumajanduse instituudist kohalesõitnud professorid ja teised õppejõud. Eesrindlike kogemuste vahetamiseks külastas rühm meie loomakasvatatajaid Moskva oblasti kolhoose.

Täisväärtusliku noorkarja kasvatamine

Piimakarjakasvatuse edasiarendamiseks on tähtis saada terveid, täisväärtuslikke noorloomi. Lehmi hakkame poegimiseks ette valmistama õigeaegselt ja viime nad poegimise ajaks üle keskmise toitumusse. See võimaldab saada häid vasikaid ja selle kaudu soodsalt mõjuda lehmade piimatootlikkuse tõusule. Iga aasta kasvatame me üle 100 vasika. Neljandiku neist jätame oma karja täiendamiseks, ülejäänud anname teistele kolhoosidele suguloomadeks.

Talvel kasvatame noorkarja Karavajevo sovhoosi zootehniku Šteimani meetodil kütmata ruumides. Noorloomade lõpmisi meil ei esine. Suvel hakkame vasikaid poolteise- kuni kahekuuselt karjata neile määratud spetsiaalsetes koplites. Vasikate hooldamine ja talitamine toimub nii talvel kui ka suvel rangelt kindlaksmääratud korra järgi. Esimese kuue elukuu kestel söödame igale vasikale 450 liitrit täispiima, 900 liitrit lõssi, 80 kilogrammi jõusööta ja 100 kilogrammi mahlakaid söötasid, peamiselt kartuleid ja porgandeid. Suvel saavad vasikad haljaslisasööta. Vasikate ööpäevane kaalujuurdekasv on 1000—1300 grammi.

Piimakarjakasvatus on hästi organiseeritud ka paljudes teistes meie oblasti kolhoosides. Kõrgete piimatoodangute poolt on võitnud kuulsuse kolhoosid «Pjatiletka», «Ogorodnik», Molotovi-nimeline ja teised. Ka nendes kolhoosides koosnevad karjad kostromaa tõugu loomadest. Ent tervikuna Kostroma oblastis — kõrgetoodangulise veisetõu kodukohas — on loomakasvatus jäetud hooletusse. Paljud kolhoosid ei täida riiklikku plaani piima väljalüpsi alal, ikka veel esineb täiskasvanud ja noorloomade lõpmisi, farmides ei ole

vajalikku korda, söödabaas on ikka veel nõrk, loomade hooldamisel puudub isiklik vastutus. Loomad ei ole igal pool varustatud nõuetekohaste ruumidega, ei täideta rohkelt jõukulu nõudvate farmitööde mehhaniseerimise plaani. Kõik see pidurdab tõsiselt loomakasvatuse arengut. Võimalused nende puuduste kõrvaldamiseks ja loomakasvatuse arendamiseks on olemas igas kolhoosis. Sellest kõnelevad sisemisi reserve oskuslikult kasutanud eesrindlike kolhooside kogemused.

Paljundage kõrgetoodangulist tõugu loomi

Loomakasvatuse arendamisel on suure tähtsusega karja omaduste parandamine kolhoosides ja kõrgetoodangulist tõugu loomade arvu kiire suurendamine kohaliku karja massilise ristamise teel tõuloomadega.

Kostromaa veisetõug on ennast juba ammu õigustanud kui parim kodumaine tõug. Ta on levinud Moskva, Ivanovo, Gorki, Smolenski ja teistes oblastites, Valgevenes, Kirgiisias ja Kaug-Idas. Kuid peab ütleva, et selle väärtusliku tõu levimine toimub ilma süsteemita. Samadesse oblastitesse veetakse samuti jaroslavi, holmogori ja teiste tõugude loomi. Seejuures ei uuri riiklikud tõulavad ega põllumajanduslikud teadusliku uurimise asutused sisseveetavaid loomi, pole suutelised hindama nende tähtsust ega ütleva, milliste sisseveetavate tõugudega kohaliku karja ristamine annab kõige paremaid tulemusi. Süsteemitus põhjustab karjade ebasoovitatavat kirevust ja raskendab tööd nende tootlike omaduste tõstmisel. Praegu on näiteks isegi Kostroma oblasti kolhooside kari suuremalt jaolt tõutu, madalatoodanguline. Mitte ükski rajoon pole õigel viisil kostromaa tõugu loomadega küllastatud, olgugi et nende aastate jooksul oleks oblasti paljudes rajoonides võimalik olnud kõik farmid komplekteerida tõukarjaga.

Selleks et kindlustada loomakasvatusele tugev söödabaas, tuleb kiirendada söödajuurvilja koristamise ja silovalmistamise mehhaniseerimist. Käsitsi töötades pole võimalik nende söötade tootmist järsult suurendada. **Teadusliku uurimise asutused peavad välja töötama ja andma meile ka hõlpsasti käsitsetavaid, iseliikuvaid elekterlüpsimasinaid, millega oleks võimalik sõita karjamaale.**

Tõsta loomakasvatuse taset ja anda kahe-kolme aastaga meie maale külluslikult toodangut — see on meie võitlusülesanne. Kolhoosnikud ei säästa jõudu, et seda ülesannet auga täita.

POOLTEIST MILJONIT LIITRIT PIIMA AASTAS

F. Generalov,

Sotsialistliku Töö Kangelane, NSV Liidu Ülemnõukogu saadik, Moskva oblasti Luhhovitsõ rajooni Stalini-nimelise kolhoosi esimees

Stalini-nimeline kolhoos, mida ma juhin juba kaksteist aastat, asetseb Okaa jõe orus, 140 kilomeetri kaugusel meie kodumaa pealinnast Moskvast. Okaa jõgi ja linnalähedane asend on avaldanud kolhoosi majandusele suurt mõju.

Piimakarjakasvatus juhtiva tootmisharuna

Pärast seda, kui kolhoosi juhatus koos partei-algorganisatsiooni, aktiivi ja spetsialistidega oli oma majandi iseärasusi igakülgselt tundma õppinud, määrati kolhoosi tootmis-suunaks piimakarjakasvatus ühes kaubatoodangut andva köögiviljakasvatusega. Nende kahe põhitootmisharu arendamisele pühendasime kõik oma jõupingutused.

Kõrgetoodangulise ja suurt kaubatoodangut andva piimakarjakasvatuse organiseerimine õnnestus meil üsna lühikese ajaga. Praegu on meie kolhoosil viis loomakasvatusfarmi. **Veiste tõufarmis on loomade üldarv 712, sealhulgas 360 lehma.**

Koos loomade arvu suurenemisega on tõusnud ka nende tootlikkus. 1952. aastal saime näiteks **iga lehma kohta keskmiselt 4509 liitrit piima, kusjuures piima kogutoodang suurenes 1 miljoni 406 tuhande liitrini. Kolhoosile kinnistatud iga hektari maa kohta saime 917 liitrit kaubastatavat piima.**

Produktiivne loomakasvatus on muutunud meie ühismajandile kõige suuremat sissetulekut andvaks tootmisharuks. Piisab, kui märkida, et **1952. aastal andis 4 miljoni 571 tuhande rubla suuruselt üldsissetulekust loomakasvatus 3 miljonit 666 tuhat rubla ehk 80 protsenti.**

Ka 1953. aastal saime suuri piimatoodanguid. Esimese seitsme kuu jooksul saime iga lehma kohta keskmiselt 2575 liitrit piima. Piima kogutoodang ulatub 1953. aastal vähemalt poolteise miljoni

liitrini. Riiklikud müügikohustused loomakasvatussaaduste alal täitis kolhoos juba varakult enne tähtaega.

Kõrgetoodangulise loomakasvatuse eduka väljaarendamise kindlustasid inimesed — kaader. Loomakasvatufarmides töötavad meie kõige kogenumad, oma tööala armastavad kolhoosnikud. Suurem osa neist on töötanud farmides vahetpidamatult 10—15 aastat. Paljud neist on kasvanud kõrgetoodangulise loomakasvatuse tõelisteks meistriteks. Kaheksale töötajale on omistatud Sotsialistliku Töö Kangelase kõrge aunimetus. Võtame näiteks lüpsja, Sotsialistliku Töö Kangelase Klavdia Mihhailovna Loštšonova töö. Ta töötab piimakarjafarmis üle 17 aasta. Täiendades pidevalt oma teadmisi ja kogemusi saab Loštšonova temale kinnistatud lehmadel aastast aastasse kõrgeid piimatoodanguid. 1952. aastal lüpsis ta 8-lehmaliselt rühmalt iga lehma kohta 6868 liitrit piima. 1953. aastal kohustus K. M. Loštšonova, olles sotsialistlikus võistluses rajooni teiste karjatalitajate-lüpsjatega, lüpsma iga lehma kohta 7000 liitrit piima. Oma töömeetodeid tutvustab kuulus lüpsja meeleldi teistele loomakasvatajatele.

Võisteldes sm. Loštšonovaga on kõrgeid töönäitajaid saavutanud ka paljud teised lüpsjad meie kolhoosis, eriti Sotsialistliku Töö Kangelased A. I. Lõtikova, J. I. Kapkova jt.

On iseloomulik, et **meie kolhoosi 40 lüpsja hulgas ei ole nüüd enam ühtegi, kes oleks lüpsnud aastas lehma kohta alla nelja tuhande liitri piima.** Selles ilmneb eredalt meie kolhoosi parteialgorganisatsiooni väsimatu hool loomakasvatuskaadri valikul ja kasvatamisel, kõigi loomakasvatustöötajate viimisel eesrindlaste tasemele.

Kõigis farmides on meil hästi sisustatud punanurgad, kus kommunistid-agitaatorid teevad loomakasvatajate hulgas poliitilist selgitustööd, eriteadlased aga korraldavad zootehnilist propagandat ja tutvustavad kolhoosnikuid zootehnilise teaduse alustega.

Söödabaas

On teada, et hoolitsus karja toodangu tõstmise eest on kõigepealt hoolitsus kindla söödabaasi loomise eest. Öeldakse ju, et «lehm lüpsab suu kaudu».

Loomakasvatajad teavad, et lehmad, kes annavad aastas neliviis tuhat liitrit piima, vajavad märksa rohkem söötasid kui poolteise või kahe tuhande liitri suuruse piimaanniga lehmad. Seepärast püüame toota mitmesuguseid söötasid sellisel hulgal, et see võimaldaks koostada igale loomale täisväärtusliku söödaratsiooni vastavalt tema eluskaalule ja tootlikkusele.

Tuleb märkida, et kindel söödabaas on meil juba loodud. Peale koresööda saab meie kari piisavalt juurvilja, silo ning jõu- ja haljassööta. **Kolhoos varub ja kulutab iga lehma kohta aastas koresöötasid keskmiselt 20 tsentnerit ja mahlakaid söötasid 90—100 tsentnerit.**

Heina ja haljassööta saame peamiselt looduslikelt niitudelt ja karjamaadelt. Nende pindala on üle 600 hektari.

Viimastel aastatel on kolhoos heina- ja karjamaid tublisti parandanud: on läbi viidud risust puhastamine, umbrohtude ja mürgiste taimede hävitamine, tehtud täiendavaid heinaseemnekülve, pealtväetatud orgaaniliste ja mineraalväetistega. Nende abinõude rakendamine on võimaldanud luhtade heinasaaki kahekordistada ja tõsta see 43 tsentnerini hektarilt.

Eriti tähtis koht söödaratsioonides on meil mahlakatel söötadel. Viimasel aastal varusime ja söötsime loomadele 1500 tonni sööda-juurikaid, 100 tonni söödakõrvitsaid, 130 tonni kartuleid ja 1700 tonni silo. **1953. aastal varusime ainuüksi silo üle kahe tuhande tonni. See võimaldab anda igale lehmale 5 tonni silo.**

Loomade tootlikkuse tõstmisel on suure tähtsusega nende rikkalik ja pidev varustamine haljassöödaga. Selleks otstarbeks oleme piimakarja ja sigade jaoks organiseerinud haljaskonveieri. Haljaskonveierisse kuuluvad kõigepealt karjamaad, siis veel külvatud kultuuridest ristik segus timutiga, mimesugustel tähtaegadel külvatud viki-kaerasegatis, kõrvitsad, põõsaskõrvitsad (kabatšokid) ja söödanaeris.

Paljude aastate pikkune praktika on näidanud, et haljaskonveieri organiseerimise puhul on otstarbekohane karjatada loomi korruga mitte kogu karjamaa ulatuses, vaid karjamaa osade viisi. See võimaldab loomadel iga päev saada värsket mahlakat sööta.

Loomalautade mehhaniseerimine

Palju jõudu ja vahendeid on kulutanud meie kolhoos selleks, et varustada kari heade ruumidega. Ainuüksi **sõjajärgsete aastate kapitalimahutused veiselautade, sigalate ja lindlate ehitamiseks moodustavad üle 6 miljoni rubla. 1953. aastal kulutasime selleks otstarbeks veel ümmarguselt poolteist miljonit rubla.** Suurematest hoonetest ehitati veiselaut 120 loomale, lindla 1500 linnule ja ruumid kunstliku seemenduse punkti jaoks.

Nüüd on võimalik paigutada kogu ühiskari tüüpprojektide järgi ehitatud soojadesse avaratesse ja nägusatesse ruumidesse. **Kõik veiselaudad on sisustatud automaatjootjatega, rippteedega sööda- ja sõnnikuveoks, virtsakaevudega ja mehhaniseeritud söödaköökidega. Laialdaselt rakendatakse masinlüpsi.**

Rohket jõukulu nõudvate tööde kompleksset mehhaniseerimist rakendame mitte ainult veiselautades, vaid ka lüpsikarja сувistes laagriruumides. Ka neis ruumides on paigaldatud automaatjootjad ja rippteed.

Need mehhanismid on loomakasvatajate tööd palju hõlbustanud, on muutnud töö viljakamaks ja tõstnud suuresti üldist loomakasvatuskultuuri.

Suurt rõhku paneme tõuaretusele. Juba rea aastate jooksul

toimub meie ja rajooni teiste eesrindlike kolhooside baasil edukas töö uue kodumaise piimakarjatõu aretamiseks. Selleks jätame need lehmad, kes paistavad silma suure eluskaalu, piimatoodangu ja piima rasvaprotsendi poolest. Neid lehmi, kelle aasta-piimatoodang on alla 3—3,5 tuhande liitri, me aretusrühma ei jäta.

Meie loomakasvatajate teenete hulka võib lugeda ka seda, et nad on saavutanud võrdlemisi ühtlase lehmade poegimise aasta ringi. See võimaldas likvideerida hooajalisust piimatootmisel, kergendas vasikate paigutamist ja parandas nende üleskasvatamise tingimusi. Poegimise ühtlustamise tulemusel varustab meie kolhoos Moskva töötajaid täispiimaga kogu aasta jooksul häireteta.

Piima kvaliteedi parandamiseks kehtestasime üheaegselt teiste ergutusabinõudega ka lüpsjate ergutamise piima rasvasisalduse tõstmise eest.

Farmis on meil alati soe vesi saadaval. Lehmade asemed hoitakse puhtad. Kõik lüpsjad on varustatud spetsiaalriietusega, igaühel on 3 kitlit ja 2 käterätti.

Sellised on tähtsamad alused, millele on rajatud meie kolhoosi tegevus võitluses piimatoodangu tõstmise ja ühisloomakasvatuse kaubatoodangu suurendamise eest.

Majand areneb mitmekülgset

Peale kõrgetoodanguliste lehmade kasvatame edukalt ka sigu ja lambaid. Tõsi küll, nende osatähtsus üldsissetulekute hulgas on veel väike. Kuid sellest hoolimata on ka sea- ja lambakasvatuse, samuti linnukasvatuse tootlikkus kõrge.

Võtame näiteks linnukasvatuse. Tänu õigele söötmisele ja pidamisele saime 1953. aastal seitsme esimese kuu jooksul iga muneja kana kohta keskmiselt 80 muna, millega täitsime aastaplaani. Aasta lõpuks loodame veel iga kana kohta saada 40 muna. Iseloomulik on see, et kanad munevad aasta ringi.

Silmapaistev koht on meie kolhoosis köögiviljakasvatusel. Kasvatame suurtel pindadel varajast kapsast, kurke, tomateid ja ja muud köögivilja. Nende kasvatamine toimub farmilähedases külvikorras.

Kõrgetasemeline köögiviljakasvatus on võimaldanud saada suuri saake: 1952. aastal oli kapsasaak keskmiselt 46 tonni hektarilt. Köögivilja riigile müümise plaani oleme alati ületanud, peale selle realiseerime suurel hulgal köögivilja kooperatiivi kaudu ja kolhoositurul.

Teravilja kasvatab meie kolhoos võrdlemisi vähe ning see on allutatud täielikult kõrgetoodangulise loomakasvatuse arendamise huvidele. Teraviljakultuuride viljakus kasvab pidevalt. Viimase viie aasta keskmised saagid on olnud järgmised: rukkil 21,8 tsentnerit, talinisul 22,7 tsentnerit, kaeral 21,7 tsentnerit ja hirsil 18,6 tsentnerit hektarilt.

Kolhoosnikute huvi on pööratud ka teiste tootmisharude väljaarendamisele, eriti puuviljandusele. Hiljuti rajasime suure viljapuuai. 2—3 aasta pärast saame sellest lississetulekut. Alates 1954. aasta kevadest hakkame kasvatama varajasi köögivilju kasvuhoonetes ja lavades. Selleks paigaldasime veel 1953. aasta sügisel 1200 lavaakent ja ehitasime 300 ruutmeetri suuruse pindalaga köetava kasvuhooone.

Kolhoosi ja kolhoosnikute sissetulekud kasvavad

Majandi kõigi tootmisharude kõrge produktiivsus ja kaubalisus on kindlustanud kolhoosi rahaliste sissetulekute pideva kasvamise. Varem me ei pannud rõhku sellele, kui palju sissetulekut annab kolhoosile iga hektar maad ega teinud ka sellekohaseid arvutusi.

See ei võimaldanud meil näha kolhoosi majandusliku arendamise nõrku kohti. Nüüd arvutatakse kolhoosi sissetulekud iga hektari maa kohta. Kolhoosnikud püüavad kasutada maad võimalikult tõhusalt.

Allpool toodud diagramm näitab kolhoosi rahalisi sissetulekuid iga hektari maa kohta.

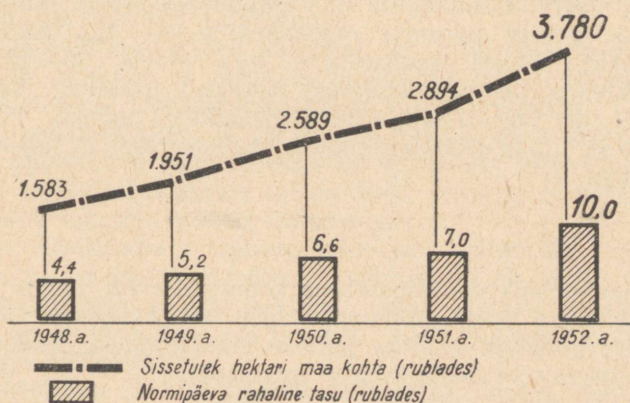

Diagramm 4.

Ühismajandi tugevnemine on võimaldanud pidevalt suurendada ka kolhoosnikute rahalisi sissetulekuid. Viimase viie aasta jooksul on rahaline tasu normipäeva kohta, nagu nähtub diagrammist, suurenenud rohkem kui kaks korda, nimelt 4,4 rublalt 1948. aastal 10 rublale 1952. aastal.

Peale rahalise tasu, teravilja, kartulite, köögivilja ja koresööda oleme viimastel aastatel kolhoosnikutele iga normipäeva kohta andnud ühe liitri piima.

1953. aastal kasvasid ühismajandi sissetulekud veelgi. Viis-aastaku lõpuks loodame viia üldsissetuleku 7 miljoni rublani aastas ja selle alusel kahekordistada normipäeva tasu.

Kolhoosi juhatus ja partei-algorganisatsioon hoolitsevad väsimatult selle eest, et rahuldada võimalikult täielikumalt kolhoosnike kultuurilis-olustikulisi nõudeid. Elekter, raadio, vesivarustus ja hästi korrastatud saunad on palju kaasa aidanud meie inimeste heaolu parandamisele.

Lõpuks tahaksin peatuda reservidel. Meie kolhoosi kogemused paljude aastate jooksul on näidanud, et mida sügavamalt me õpime tundma tootmise ökonomikat, seda rohkem avastame kasutamata reserve.

Meie ei ole teinud näiteks kaugeltki kõike sõnniku õigeks kasutamiseks. Sajad tonnid kõrgeväärtuslikku orgaanilist väetist on jäänud lihtsalt kasutamata. Põhjuseks on see, et meil ei ole autosisternerne virtsa veoks ega masinaid orgaaniliste väetistega väetamiseks.

Ei saa rahulduda samuti säärase meie majandis esineva ebanormaalse nähtusega, et osa rohkem jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimiseks loomakasvatuses ettenähtud masinatest seisavad kasutamata. Põhjus on lihtne: kolhoosi elektri jaam ei suuda elektrienergiaga rahuldada tootmise kasvavaid nõudeid.

Tähtis reserv sissetulekute suurendamiseks peitub samuti noorte tõuloomade müügi paremas organiseerimises. Iga aasta saame 350 vasikat, kellest realiseerime aga ainult 30—40. Müügi organiseerimine lasub Luhhovitsõ riiklikul tõulaval, kuid selle juhtijad ei tule ilmselt selle tähtsa ülesandega toime. Tuleb märkida, et NSV Liidu Põllumajanduse Ministerium ei tegele tõsiselt tõuaretusega.

*

Meie kolhoosnikud, innustatuna kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse poolt põllumajanduse arendamiseks rakendatud abinõudest, annavad väärrika panuse elanikkonnale toiduainete ja kergetööstusele toorainete külluse loomiseks.

MEHHANISEERIME KOLHOOSIDES KÕIK TOOTMISHARUD

Agronoom T. Tretjakov,

Krasnodari krai Korenovski rajooni Kirovi-nimelise kolhoosi esimees

Kubanis on palju jõukaid kolhoose. Need kolhoosid on võitnud kuulsuse rikkalike saakide, produktiivse karja ja kolhoosnikute suurte sissetulekute poolest. Viimastel aastatel on ka meie, Kirovi-nimeline kolhoos ühismajandi arendamisel ja tugevdamisel saavutanud mõningat edu. Tähtsat osa etendas selle juures tootmisprotsesside kompleksne mehhaniseerimine. Masinad, millega kolhoos nüüd on varustatud, kergendasid märgatavalt kolhoosnikute tööd, muutsid selle töö viljakamaks.

Igapäevased kogemused näitavad, et ilma laialdase mehhaniseerimiseta põldudel ja farmides poleks me suutnud edukalt välja arendada paljude tootmisharudega suurt ühismajandit.

Meie kolhoosnikute ja mehhanisaatorite poolt sooritatava töö määratu suurtest mõõdetest annavad tunnistust järgmised andmed. Ainuüksi teraviljakultuuride all on meil peaaegu 9 tuhat hektarit, sellest üle 6 tuhande hektari talinisu all.

Tõsist tähelepanu omistame tehniliste kultuuride viljelemisele: päevalille all on üle 1700 hektari, suhkrupeedi all umbes tuhat hektarit, riitsinusepuu all 680 hektarit. Igati püüame tugevdada areneva ühisloomakasvatuse söödabaasi. Söödakultuuride pindala ületab praegu 3600 hektarit.

Ka köögivilja ja kõrvitsaliste kultuuride, samuti puuviljaia ja viinamarjaistanduse pindala laieneb. Köögivilja- ja kõrvitsalisi kultuure on kolhoosil 500 hektarit, puuviljaia ja viinamarjaistanduse pindala on viimastel aastatel suurenenud 278 hektarini.

Eelnenust nähtub, et meie majand on väga mitmekülgne ja äretult suure tööde mahuga. Sellist kolhoosi on võimalik edukalt majandada vaid tootmisprotsesside laialdase mehhaniseerimise abil.

Teraviljatootmine laieneb

Meie kolhoosi teenindab Platnirovski traktorijaam, mis on varustatud võimsate, suure tööjõudlusega traktoritega, teravilja- ja

suhkrupeedikombainidega, sadade külvi-, maaharimis- ja muude põllumajanduslike masinate ning riistadega.

Meie tehnilisest varustatusest kõnelevad järgmised andmed. 1950. aastal töötas kolhoosi põldudel 50 traktorit, neist 12 linttraktorit. Nüüd teenindab kolhoosi 78 traktorit, neist 28 linttraktorit. Kolm aastat tagasi koristasime teravilja 28 kombainiga, 1953. aastal töötas meil aga juba 37 kombaini. Suur hulk mehhanisme oli tänava koondatud viljapuhastusplatsidele, mis võimaldas tunduvalt lühendada tööde läbiviimise aega ja viia saagikao miinimumini.

Nüüd on meil sellised põhilised põllutööd, nagu mullaharimine, külv, kõrsviljade koristamine jms. täielikult mehhaniseeritud.

Tuleb märkida, et ka möödunud aastatel töötas kolhoosis võrdlemisi palju masinaid. Ent kuigi põllumajanduslike põhitööde mehhaniseerimise tase oli kõrge, oli palju tööprotsesse põllunduses ja eriti loomakasvatuses siiski nõrgalt mehhaniseeritud ja, mis peaasi, mittekomplekselt mehhaniseeritud. Seetõttu polnud suure võimsusega masinate töö kaugeltki nii tulemusrikas, kui ta oleks pidanud olema: järgnev käsitsitöö kiskus seda tagasi. Teravili näiteks koristati kombainidega, kuid terad puhastati käsitsi käitatavate masinatega, ka põhk koguti käsitsi.

Kõik see pidurdas tehnika täielikku kasutamist, pikendas põllumajanduslike tööde läbiviimise aega ega võimaldanud koguda täit saaki.

Selleks et kõrvaldada seda tõsist lünka, konstrueerisid traktorijaama töötajad koostöös kolhoosnikutega palju seadiseid, mis võimaldasid kogu tootmisprotsessi komplekselt mehhaniseerida.

Mida see meile andis? Kõigepealt võimaldas see põllunduses, loomakasvatuses ja teistes tootmisharudes laialdaselt rakendada teaduse saavutusi ja eesrindlaste kogemusi, lühendada tööaega, parandada töö kvaliteeti ning suurendada selle alusel põllumajanduskultuuride saagikust ja ühisloomakasvatuse tootlikkust. Nii on näiteks tähtsaima toiduteravilja — talinisu — saak viimaste aastate jooksul tõusnud kaks ja pool korda: 1950. aastal kogusime talinisu keskmiselt 9,3 tsentnerit, 1951. aastal 13,7 tsentnerit, 1952. aastal 22,6 tsentnerit ja 1953. aastal 23,5 tsentnerit hektarilt. Üksikutelt põlluosadelt on saadud veelgi suuremaid nisusaake. Sm. Rjazantsevi põllundusbrigaad kogus 1953. aastal temale kinnistatud 821 hektarilt keskmiselt 25,8 tsentnerit nisu iga hektari kohta.

1952. aastal külvasime taliviljad sordiseemnega agrotehniliselt kõige soodsamal ajal. Kevadel äestasime orase kogu pindalal. Sm. Rjazantseville kinnistatud põld sai mineraal-pealtväetist — superfosfaati ja kaalisoola. Selleks, et pealtväetamist lühikese ajaga läbi viia, kasutasime väetamiseks lennukeid.

Kompleksne mehhaniseerimine võimaldas saagi koristamisel rakendada eesrindlikke töömeetodeid. Esmakordselt kasutasime koristamisel voolumeetodit — katkestamatut tööprotsessi. Terad,

mida kombainid päeva jooksul peksid, viidi viljapuhastusplatsidel kohe vajaliku konditsioonini ja saadeti varumispunkti või kolhoosi aita. Samal ajal koguti põhk ja vabastati põld künniks.

Varematel aastatel oli terade puhastamine ja põhu äravedu põllult ning kuhjapanemine nõrgalt mehhaniseeritud. Terade puhastamine ja laadimine toimusid inimjõul. See viivitas teravilja andmist riigile ja suurendas saagikadusid. Et põldusid polnud võimalik õigeaegselt vabastada põhust, siis hilines maa ettevalmistamine taliviljade külviks, mistõttu parimad külviajad möödusid. Nüüd sooritatakse kõik need tööd masinatega. Paljud kasutatavatest masinatest on konstrueeritud ja valmistatud kolhoosnike enda poolt. Mehhaniseerimise tulemusel tõusis tööjõudlus järsult.

Kolm aastat tagasi kulutas kolhoos iga tonni terade koristamiseks 0,8 normipäeva, 1952. aastal vähenes see 0,26 normipäevani. 1953. aastal olid tööd viljapuhastusplatsidel täielikult mehhaniseeritud, mistõttu tööjõukulu tonni terade kohta vähenes eelmise aastaga võrreldes veelgi 30 protsendi võrra.

Suurt edu on saavutatud ka söötade varumise mehhaniseerimisel. Seda näitavad ilmekalt järgmised andmed: 1951. aastal kulus iga tonni põhu kuhja- ja virnapanemiseks 1,37 normipäeva, 1952. aastal — 0,9 normipäeva ja 1953. aastal — kõigest 0,6 normipäeva. See on seletatav sellega, et 1953. aastal toimus põhu äravedu põllult ja virnapanek täiesti mehhaniseeritult. Igasse virna pannakse 200 tonni põhku. Põldude kiire vabastamine põhust ja aganatest võimaldab kohe pärast viljakoristamist alustada sügisest mullaharimist.

Põllutööde kompleksne mehhaniseerimine on võimaldanud erakordselt lühikese ajaga täita teravilja riikliku müügiplaani. Kui 1951. aastal lõpetasime riigile teravilja andmise 19 päeva jooksul, siis 1953. aastal kulus selleks vaid 12 päeva.

Tootmise laialdane mehhaniseerimine vabastas sadu kolhoosnikuid muude pakiliste tööde jaoks. 1953. aasta kibekiirel lõikusajal ei nõrgenenud töötempo sellistel tähtsatel töödel, nagu söötade varumine, loomakasvatushoonete ehitamine ja hiliste kultuuride hooldamine.

Produktiivse loomakasvatuse arendamine

Meie kolhoos kulutab põllunduse kõrval palju tööd loomakasvatuse, samuti ka linnukasvatuse kui suurt kaubatoodangut ja rohkete sissetulekut andvate tootmisharude arendamisele. Kolhoosil on ligemale 2500 veist, neist 722 lüpsilehma. Kuid lehmade osatähtsus veiste üldarvust on veel väike ja me taotleme selle suurendamist.

Peale selle on kolhoosil 5850 lammast, üle 2900 sea, 1200 hobust, 58 tuhat kana, hane, parti ja kalkunit. Mesilas on 1250 mesilasperet.

Seoses ühisloomakasvatuse kiire arendamisega on väga tähtis

vältida puudujääkide tekkimist loomakasvatusturumide osas. Arvestades loomade arvu suurenemist oleme laiendanud ehitustegevust. Kolhoosi juhatus ja partei-algorganisatsioon rakendavad vajalikud abinõud selleks, et varustada kõik loomad hästi korrastatud ruumidega. 1953. aastal ehitasime kapitaalset, tellistest lehmalauda, hea vasikalauda ja kaks sigalat. Loomakasvatushoonetes on täielikult mehhaniseeritud söötade ettevalmistamine ja loomade hooldamistööd.

Tuginedes põllunduses saadud kogemustele kasutame kompleksset mehhaniseerimist ka loomakasvatusturumides. Märkimisväärseid edusamme oleme teinud masinlõpsi, lammaste mehaanilise pügamise, söötade ettevalmistamise ja loomadele etteandmise mehhaniseerimise alal. Selle tagajärjel kasvab loomakasvatuse tootlikkus. Selleks et tõsta piimatoodangut, rakendasime 1953. aastal ühe osa lehmade juures käestlisasöötmist, mis andis väga häid tulemusi.

Meie loomakasvatus, samuti kui põllundus annavad iga aastaga järjest rohkem kaubatoodangut. Aastaülesanded loomade nuumamise alal ületatakse. **Rahaline sissetulek loomakasvatusest kasvab pidevalt. 1951. aastal sai kolhoos liha, piima, või ja lindude müügist 700 tuhat rubla, 1952. aastal 1 miljon 890 tuhat rubla ja 1953. aasta kuue esimese kuu jooksul üle miljoni rubla.**

Kolhoosnikud töötavad tihedas koostöös Kubani Põllumajanduse Instituudi teaduslike töötajatega. Teadlased osutavad kolhoosile tõsist abi. Mehhaniseerimiskateedri juhataja Samodelov töötas välja saagikoristamise voolumeetodi, loomakasvatuskateedri professor Rashodov aitas koostada ja sisse viia loomade jaoks õige haljaskonveieri, instituudi teised töötajad aitasid sisse seada köögiviljakultuuride mehhaniseeritud kastmise. Brigadiirid, farmide juhatajad, lülivanemad ja kolhoosnikud-katsetajad viibivad iga aasta instituudis spetsiaalsetel seminaridel, kus nad täiendavad oma agrotehnilisi ja zootehnilisi teadmisi ning jagavad teaduslike töötajatega oma kogemusi.

Majandi kaubatoodang tõuseb

Meie kolhoos viljeleb mitmesuguseid köögivilju ja kõrvitsalisi kultuure: kapsaid, tomateid, arbuuse, meloneid, sibulaid, peete, kurke ja mõningaid teisi kultuure. Köögiviljanduse alal on meie jõupingutused koondatud suuresaagiliste, kõrge kvaliteediga köögiviljasortide seemnete kasvatamisele. Sellega tegeleb kolhoos juba kolmandat aastat ja on saavutanud märgatavaid edusamme. 1952. aastal ületasime köögiviljaseemnete riigile andmise plaani kahekordselt. Köögivilja-seemnekasvatus andis kolhoosile 400 tuhat rubla sissetulekut.

Kolhoosi ratsionaliseerijatel on õnnestunud mehhaniseerida köögivilja- ja kõrvitsaliste kasvatuses terve rida tööprotsesse.

Võtame näiteks sellise töö nagu arbuusidest seemnete väljavõtmine. Alles aasta tagasi tegid kolhoosnikud seda käsitsi, kulutades väga palju tööd ja aega. Kolhoosi ratsionaliseerijad ja mehhaniseerijad lahendasid selle probleemi. Kõõgiviljanduse brigaadi brigadiir konstrueeris masina, millega saab seemned arbuusist välja võtta. See kiirendas märgatavalt töökäiku ja kergendas inimeste tööd. Nüüd kasutatakse seda masinat juba paljudes Krasnodari krai kolhoosides. Sm. Sviridenko esilduse järgi on valmistatud masin seemnete väljavõtmiseks kõrvitsatest ja tomatitest.

Mehhaniseerimise abil suurendab kolhoos aasta-aastalt kaubatoodangut. Kui arvata 1950-nda aasta kaubatoodang võrdseks 100 protsendiga, siis kasvas 1951. aasta kaubatoodang 116 protsendini, 1952. aasta kaubatoodang 169 protsendini ja 1953. aasta kaubatoodang 185 protsendini.

Kas tähendab see seda, et oleme ühismajandi arendamiseks juba kõik teinud? Muidugi mitte. Meie kolhoosil on olemas veel määratu suuri reserve. Suur osa neist reservidest on seni jäänud kasutamata eeskätt sellepärast, et kõiki töid pole veel mehhaniseeritud. Ühenduses sellega esitavad kolhoosnikud suuri pretensioone põllumajandusmasinate tööstuse töötajatele. Vajatakse näiteks pealelaadimis- ja mahalaadimismasinaid. Meil tuleb koristada kümneid tuhandeid tonne suhkrupeedi. Veoautodele peame suhkrupeedi laadima käsitsi. Oleme välja arvutanud, et igal suhkrupeedi koristustöödest osavõtval kolhoosnikul tuleb kogusummas tõsta 25 tonni juurikaid. See on raske. Kas on võimalik kergendada inimeste tööd ja kiirendada suhkrupeedi saatmist vabrikusse? Kahtlemata on see võimalik. Korenovski suhkruvabrikus on suure jõudlusvõimega suhkrupeedide pealelaadimismasin. Selle masina kasutamine annab suurt majanduslikku efekti, kuid see on kogu rajooni peale kahjuks ainuke. Mispärast ei tooda meie tööstus selliseid pealelaadimismasinaid massiliselt?

Kolhoosnikute heaolu tõus

Võideldes põllumajanduse edasise tehnilise progressi eest suurendame pidevalt ühismajandi sissetulekuid. Seda kinnitavad näitlikult arvud: 1950. aastal oli kolhoosi üldsissetulek 4 miljonit 200 tuhat rubla, 1951. aastal — 7 miljonit rubla, 1953. aastal — 8 miljonit 800 tuhat rubla. Suured sissetulekud võimaldavad pidevalt suurendada jagamatut fondi ja tõsta normipäeva tasu. 1953. aastal arvestasime jagamatusse fondi 1 miljon 200 tuhat rubla.

Lakkamatult paraneb kolhoosnikute materiaalne heaolu, kasvab normipäeva tasu. 1950. aastal andsime iga normipäeva kohta 1,3 kilogrammi teravilja ja 2 rubla raha, 1951. aastal — 3,4 kilogrammi teravilja ja 3 rubla raha. 1952. aastal kõrgendasime teraviljas antavat tasu normipäeva kohta 4,3 kilogrammini, rahalist

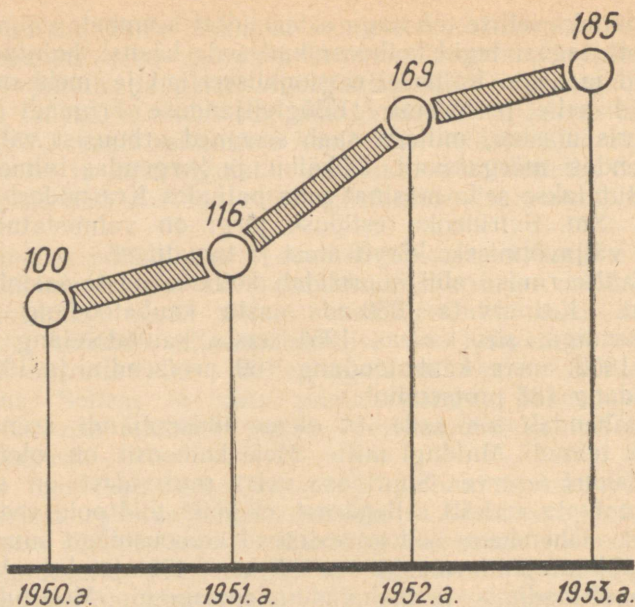

Diagramm 5 — Majandi kaubatoodangu kasv (protsentides).

tasu maksime 2 rubla 20 kopikat. Käesoleval, 1953. aastal antakse iga normipäeva kohta 5 kilogrammi toiduteravilja, samuti tõuseb märgatavalt rahaline tasu. Lisatöötasu näol saavad kolhoosnikud palju vilja, piima, suhkrut ja muid saadusi.

Kolhoosnikud elavad meil jõukalt. Umbes 300 kolhoosiperet ehitavad uusi maju. Hiljuti lõpetas kolhoos 2500 kuulamispunktiga raadiosõlme ehitamise. Pole enam ühtegi peret, kus poleks raadiot.

ÜHISMAJAPIDAMINE ON KOLHOOSNIKUTE HEAOLU TÖSTMISE ALUSEKS

G. Burkatskaja,

NSV Liidu Ülemnõukogu saadik, Sotsialistliku Töö Kangelane, Kiievi oblasti Tšerkassõ rajooni Hruštšovi-nimelise kolhoosi esimees

Meie kolhoosi juhatus koos partei-algorganisatsiooniga viib iga kuu ja kvartali lõpul läbi põhjaliku majandusliku analüüsi tuludekulude eelarve täitmise üle. Selleks korraldatud laiendatud juhatuse koosolekul esineb tavaliselt ettekandega kolhoosi raamatupidaja sm. Vovk. Ta annab eelarve täitmisest aru artiklite kaupa, juhib tähelepanu sissetulekuallikatele, märgib ära, kas vahendeid kapitalimahutusteks ja ühtedeks või teisteks jooksvateks vajadusteks majapidamises kulutatakse ökonoomselt.

Seejärel esinevad sõnavõttudega juhatuse liikmed, brigadiirid, farmide juhatajad, elavalt arutatakse kolhoosi majanduse arendamise tähtsamaid küsimusi. Igaüks esitab oma kogemusi ja avaldab arvamist, kuidas paremini kasutada ühismajapidamise mitmesugustes tootmisharudes peituvaid sisemisi reserve.

Selline operatiivne tegutsemine võimaldab meil õigeaegselt avastada ühes või teises tootmisharus esinevaid puudusi ja rakendada abinõusid tuludekulude eelarve kõigi artiklite tingimatuks täitmiseks, ka võimaldab see leida ja ära kasutada täiendavaid reserve sissetulekute suurendamiseks.

Kolhoosi ühismajapidamine tugeneb

Sissetulekute üldsumma kindlaksmääramisel lähtume alati konkreetsest näitajast — nimelt mitu rubla on saadud kolhoosile kinnistatud iga hektari põllumaa kohta. See näitaja kajastab kõige täielikumalt ja õigemini majapidamise arengut. Meie arvates ei saa praegu enam mõistele «miljonär-kolhoos» läheneda endistest seisukohtadest. Kolhoosi tegevust tuleb hinnata mitte üldsissetuleku järgi, vaid iga hektari põllumaa kohta saadud sissetuleku järgi.

Kuidas suurenes sissetulek iga hektari põllumaa kohta meie kolhoosis? Kuidas on kasvanud normipäeva rahaline tasu? Seda võib näha diagrammist.

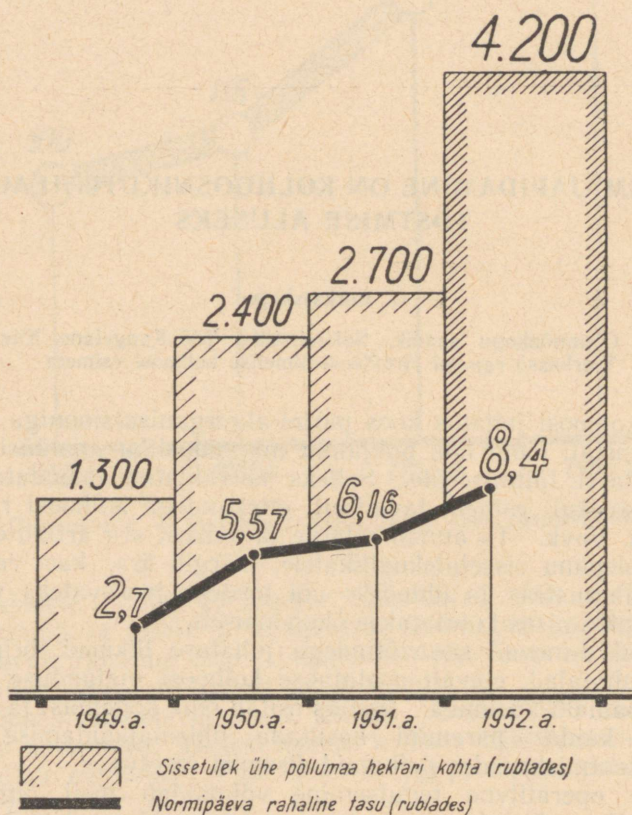

Diagramm 6 — Kolhoosi ja kolhoosnikute rahaliste sissetulekute kasv (rublades).

Samuti on kasvanud sissetulekute üldsumma. 1952. aastal oli kolhoosi üldsissetulek 3 miljonit 813 tuhat rubla, s. o. kolm korda rohkem, kui oli kolm aastat tagasi. Veelgi suuremat sissetulekut on oodata 1953. aastal. Arvestades riigile müüdavate saaduste varumishindade tõstmist saame täiendavalt sadu tuhandeid rublasid.

Sissetulekute suurenemine iga hektari põllumaa kohta võimaldab meil paigutada suuri summasid jagamatu fondi täiendamiseks, suurendada assigneeringuid kapitaalhitusteks. Meie kolhoosnikud mõistavad, et nende isiklik heaolu oleneb eelkõige ühismajapidamise tugevdamisest.

Milliseid kapitalimahutusi tegi meie kolhoos 1953. aastal? Ehitasime kaks mehhaniseeritud söödaköögiga sigalat, lehmalauda sajale loomale, hobusetalli ja lambalauda 350 lambale. Kõik need ehitused on tellistest ning kaetud tahvel- ja tavaliste katusekividega. Ehitused on mitte ainult tugevad, vaid ka arhitektuuriliselt hästi kujundatud. Kogu loomakasvatushoonete grupp on piiratud taraga ja haljastatud. Farmides on vesivarustus ja automaattjootjad. Rohket jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimiseks kasutatakse laialdaselt elektrienergiat.

Ehitustöö toimub meil aasta läbi. Sellega tegeleb 60 kolhoosnikust koosnev eribrigaad. Brigaadi käsutuses on puutöökojad, saekaater, ketassaag ja mitmesugused puidutöötlemise pingid. Selle tehnika töölerakendamiseks kasutatakse jällegi elektrit.

Kolhoosi elektriyaamast saadavat elektrienergiat kasutatakse viljapeksul, terade puhastamisel ja veskis. Meie kolhoosi kõik kolm asustatud punkti on täielikult elektrifitseeritud ja radiofitseeritud.

Ühiskondliku jõukuse lakkamatu kasv võimaldab täielikumalt rahuldada kolhoosnikute ainelisi ja kultuurilisi vajadusi. Normipäeva tasu kasvab meil aasta-aastalt. Nii andsime näiteks 1952. aastal iga normipäeva kohta 3 kilogrammi teravilja, ning üks kilogramm kartulit ja samuti köögivilja. Peale selle anname normipäevade eest koresööta kolhoosnikute isiklike loomade jaoks.

Eriti selgelt avaldub kolhoosnikute heaolu kasv normipäeva rahalise tasu suurenemises.

Kolhoosnik Maria Boti töötasu võib olla näiteks meie inimeste töötasu suuruse kohta. Põllunduses väljatöötatud 369 normipäeva eest sai ta koos lisatasuga 1163 kilogrammi toiduteravilja ja 5479 rubla raha. Kolhoosnik M. Grabova sai 929 kilogrammi toiduteravilja ja 4175 rubla raha.

Loomakasvatuse kõrge produktiivsuse eest

Loomakasvatus on meie kolhoosis üheks tähtsamaks tootmis- haruks. Meil on 417 veist, 290 siga, üle 400 lamba, 2200 kodulindu ja 216 hobust. See on tunduvalt rohkem sellest, mis on ette nähtud plaanis.

Koos loomade arvu suurenemisega tõuseb ka nende produktiivsus. Kolme aasta jooksul, mis on möödunud kolhooside liitumisest, on keskmine piimatoodang lehma kohta tõusnud rohkem kui tuhande liitri võrra. Tõsist tähelepanu pöörame loomade nuumamisele. Möödunud, 1952. aastal saime iga 100 hektari põllumaa kohta kaks tonni sealihä. Sissetulek loomakasvatusest suurenes 274 tuhandelt rublalt 633 tuhandele rublale.

Mis tagas sellise edu? Kõigepealt kindla söödabaasi loomine. Kõik loomad on meil täielikult varustatud mitte üksi kore-, vaid ka mahlakate ja jõusöötadega. 1952. aastal oli vajalik varuda 14 000 tsentnerit koresööta, tegelikult varusime 18 167 tsentnerit.

Ettenähtud 400 tonni silo asemel tegime 540 tonni silo. Peale selle jätsime söödaks 2000 tsentnerit kartulit, 5000 tsentnerit juurvilja, 2000 tsentnerit suhkrupeedilõike ja 3500 tsentnerit jõusöötasid. Veelgi rohkem söötasid varusime 1953. aastal.

Kuidas toimub söödabaasi tugevdamine? Söötade peamise hulga saab kolhoos põllukülvikorrast. Teiste kultuuride kõrval laieneb meil iga aastaga maisi külvamine siloks ja teraks. Suure koguse söötasid, ja peamiselt just mahlakaid söötasid, saame kuueväljalisest söödakülvikorrast. Alates 1951. aastast organiseerisime haljaskonveieri. Haljaskonveierisse võtsime rukki, maisi, viki-kaerasetise, sudaaniheina, kabašõki (põõsaskõrvitsa), esparseti ja söödaarbuusi. Laialdaselt kasutame ka looduslikku heina ja ädalat ning köögiviljajäätmeid.

Võideldes loomade produktiivsuse tõstmise eest püüavad meie loomakasvatajad kasutada söödaressursse suurima majandusliku efektiga. Selleks koostab zootehnik sm. Lukjanenko regulaarselt söödaratsioonid ja söötisgraafiku, arvestades iga looma eluskaalu ja produktiivsust. Söödaratsioonid ja graafik kinnitatakse kolhoosi juhatuse poolt.

Praktika on näidanud, et loomade produktiivsuse intensiivse kasvu tingimustes ei saa enam farmides kinni pidada vanadest tööorganiseerimise vormidest, sest need hakkavad pidurdama arengut. Näiteks muutuvad lüpsjate kohustused lehmade üleslüpsmisel sedavõrd komplitseerituks, et nad on sunnitud viibima peaaegu kogu öö-päeva farmis. On arusaadav, et selline koormus mõjutab ebasoodsalt tööviljakust. Just seepärast läksidki meie lüpsjad ja ka seatalitajad üle kahevahetuselisele tööle. Samuti tuleb märkida, et meie loomakasvatusfarmide põhikaader koosneb oma tööd armastavatest kogenud kolhoosnikutest.

Tõstame maaviljeluskultuuri

Ühisloomakasvatuse arendamine toimub tihedas seoses majapidamise teise põhitootmisharuga — põllundusega. See tootmisharu nõuab meilt väga palju tööd.

Asi seisab selles, et meil on kerged saviliiv- ja liivmullad, mis nõuavad suuri lisakulusid. Mida oleme siis teinud, et panna need maad andma suuri saake?

Kõigepealt viisime sisse heinavälja-külvikorra. Mitmeaastaste põldheinte külvide kõrval on võetud laialdaselt kasutamisele lupiin, mida külvame haljasväetiseks. Juba kolmas aasta on meil mustkesa asemel lupiinikesa. Selle abinõu tähtsust saviliivmuldade viljakuse tõstmisel on raske ülehinnata. Samal otstarbel suurendame iga aasta orgaaniliste ja mineraalväetistega väetamist.

Määravat osa maaviljeluskultuuri tõstmisel etendab põllutööde mehhaniseerimine. Tšerkassõ traktorijaama abiga on meil õnnestunud mehhaniseerida peaaegu kõik põhilised, rohket jõukulu nõud-

vad põllutööd, nagu künd, külv ja koristamine ning hästi läbi viia need parimatel agrotehnilistel tähtaegadel. Mehhaniseerimistaseme tõstmine võimaldas meil külvata paljusid teraviljakultuure ristikülvi meetodil, suures ulatuses läbi viia kõrrekoorimist ja teha õigeaegselt sügisküнд kõigi suviviljade alla.

Rääkides maaviljeluskultuuri tõstmisest tahaksin juhtida tähelepanu ruutpesiti külvamise meetodi laialdase rakendamise vajadusele, sest see on tähtis abinõu mitmetelt kultuuridelt suure saagi saamiseks. Me veendusime oma kogemuste põhjal, et **maisi ruutpesiti külvamine koos väetiste andmisega pesadesse ja hilisema mehhaniseeritud harimisega võimaldab suurendada terasaagi peaaegu poolteisekordseks ja viia see kuni 73 tsentnerile hektarilt.**

Visa ja järjekindel võitlus maaviljeluskultuuri tõstmise eest võimaldas meie kolhoosil kolme viimase aasta jooksul tõsta **põhilise kultuuri — talinisu — hektarisaagi keskmiselt poolteisekordseks ja viia see 1952. aastal kuni 27 tsentnerile hektarilt.** Suuri saake kogume ka teistelt teraviljakultuuridelt. Näiteks saime talirukist keskmiselt 23 tsentnerit hektarilt, otra — 35,5 tsentnerit ja hirssi — 28 tsentnerit.

Teraviljakultuuride saakide suurenemine ei jätnud mõju avaldamata ka põllundusest saadavale sissetulekule. Võrreldes 1949. aastaga on sissetulek põllundusest kasvanud rohkem kui kahekordseks.

Meie kolhoosnikud rakendavad palju jõudu tehniliste kultuuride, eriti aga kanepi kasvatamisele, mis läheb kergetööstuse kasvavate vajaduste rahuldamiseks. Ka selle kultuuri saagikus kasvab meil aasta-aastalt. **Kui 1945. aastal saime igalt hektarilt 1,6 tsentnerit kiudu, siis praegu saame 8,5—9 tsentnerit kiudu hektarilt.**

Selline saakide tõus on seletatav peamiselt sellega, et loobusime otsustavalt vanadest töökspidamistest kanepi külviaja suhtes. Varem külvati kanepit hilja. Nüüd külvame kanepi kohe pärast varajasi teravilju. Kanepikülvide alla minevaid põlde väetame rikkalikult, iga hektari kohta anname 40 tonni sõnnikut ja 7—8 tsentnerit mineraal- ja teisi väetisi.

Kanepikasvatuse alal keskendame peamise tähelepanu kiu kvaliteedi tõstmisele, pikakiulise ja elastse toormaterjali saamisele. Tuleb märkida, et veel hiljuti võeti meilt peaaegu kogu kiud vastu kolmanda numbriga hindega, nüüd aga anname mitte madalama kui kuuenda numbriga kiudu, kusjuures suur osa arvestatakse isegi kümnenda numbriga alla.

1953. aastal saime ainuüksi kõrgema kvaliteediga kiu müügist 283 tuhat rubla lisasissetulekut, kanepist saadud sissetuleku kogusumma moodustas aga 2 miljonit rubla.

Viimastel aastatel oleme pööranud tähelepanu ka sellistele suurt sissetulekut andvatele tootmisharudele, nagu seda on kõõviljakasvatus, aiandus ja viinamarjakasvatus.

Praegu kasvavad meil 17-hektarisel pindalal noored viljapuud,

10-hektarisele pindalale istutasime marjapõõsad ja rajasime 8 hektari suuruse viinamarjaistanduse.

Iga aastaga laieneb ka köögiviljakultuuride all olev pindala ja suureneb lavaakende arv. Kasvatame kapsast, tomatit, pipart, baklažaane, kabatšokke, porgandit, sibulat, spinatit. Köögiviljade kasvatamisel rakendatakse meil samuti eesrindliku agrotehnika kogu kompleksi. See võimaldab tunduvalt ületada saagiplaani. Nii näiteks moodustas 1952. aastal köögiviljade keskmine saak 220 tsentnerit hektarilt. Suurema osa köögiviljast müüme Tšerkassõ konservitehasele.

Sellisel kasvavad ja arenevad aasta-aastalt kõik meie ühismajapidamise tootmisharud. Koos sellega suurenevad sissetulekud ja paraneb kolhoosnike aineeline heaolu.

Kuid ühismajapidamise arendamiseks ja kolhoosnike aineline heaolu taseme tõstmiseks ei ole meil kaugeltki veel kõik võimalused ära kasutatud. Kogemused näitavad, et määratu suur osa tootmisreserve pole veel tegevusse rakendatud.

*

Kolhoosnike aineline heaolu paranemisega kasvavad pidevalt ka nende kultuurilised nõuded. Kolhoosi partei-algorganisatsioon ja juhatus püüavad teha kõik selleks, et ikka täielikumalt rahuldada meie inimeste kultuurilisi nõudeid.

Kõik kolhoosnike lapsed õpivad, paljud saavad muusikalise erihariduse meie kolhoosi territooriumil asuvas spetsiaalses koolis. Igas brigaadis töötab klubi ja raamatukogu.

Kolhoosnike elutarbeliste vajaduste rahuldamiseks on ehitatud vesivarustus, saun duši ja vanniruumidega, juukselõikustöököda. On ehitatud uus kaubamaja, kus leidub alati suur valik laiatarbekaupu.

Tuleb märkida, et koos kolhoosnike materiaalse heaolu tõusuga on kasvanud tunduvalt ka nende ostuvõime. **1949. aastal ostsid meie kolhoosnikud 917 tuhande rubla eest kaupu, 1952. aastal aga juba 2,5 miljoni rubla eest, arvestamata oste Tšerkassõs ja Kiievis.**

Nagu näeme, kasvab koos ühismajapidamise tugevnemisega ka kolhoosnike heaolu, tõuseb nende kultuuriline tase.

MIDA ANDIS MEILE KARTULI RUUTPESITI MAHAPANEK

A. Dugin,

Moskva oblasti Ramenski rajooni «Vperjod k Kommunismu»
kolhoosi esimees

1952. aastal kahekordistus meie kolhoosi kartulitoodang. Tahan käesolevaga jutustada, kuidas me selle tulemuse saavutasime, ja mõne reaga puudutada kartuli- ja köögiviljakasvatuse edaspidist arendamist.

Tähtsaks tingimuseks kartuli hektari- ja kogusaagi suurendamisel ning tööjõukulu vähendamisel iga hektari kohta on kartuli ruutpesiti mahapaneku kasutuselevõtmine, mis muu hulgas loob võimaluse kõige rohkem jõukulu nõudva töö — koristamise — mehhaniseerimiseks.

Tänu ruutpesiti mahapanekule avanevad laialdased võimalused vaheltharimise mehhaniseerimiseks, tööjõu kokkuhoidmiseks kartuli harimisel, tööpinge vähendamiseks suvel ja sügisel.

Varem ei saanud meie kolhoos oma maadelt kunagi suuri saake. Selgus, et selle põhjuseks olid mitte ainult väheviljakad mullad. Seni kasutatud külviviiside juures oli tööjõukulu külvide hooldamisel väga suur, mistõttu kolhoosnikud ei jõudnud õigeaegselt läbi viia hooldamistöid. See aga vähendas saaki.

Kartuli, samuti ka teiste kultuuride ruutpesiti kasvatamine on kasulik sellepärast, et ta võimaldab laialdaselt mehhaniseerida külvide kasvuaegset harimist ja loob sellega tingimused suurte saakide saamiseks suurtelt pindaladelt.

Veendusime uue meetodi eelistes alles 1951. aastal, kui esmakordselt panime kartuleid ruutpesiti maha 12 hektari suurusele põlule. Liivastelt, väheviljakatelt muldadelt, kust kolhoos rea aastate jooksul ei saanud üle 5 tonni kartuleid hektarilt, saime 1951. aastal ruutpesiti kasvatamise tulemusel 15,6 tonni kartuleid hektarilt.

Eriti tähelepanuväärse tulemuse saavutasime 1952. aastal, milal panime kartuleid ruutpesiti maha juba 108 hektarile. Peab märkima, et kõige suurem saak saadi nendelt maa-aladelt, kuhu kartulid pandi maha neljarealise kartuli ruutpesiti mahapanemismasinaga «SKG-4». Selle masina väärtus seisab selles, et ta koos mugu-

latega annab pesadesse ka mineraalväetised. Ruutpesiti mahapanek võimaldab kartuleid vahelt harida traktorikultivaatoritega piki ja risti põldu. Seetõttu on see rohkem jõukulu nõudev tööprotsess täielikult mehhaniseeritud. Põld aga on puhas umbrohtudest ja hästi kobestatud.

Uue masina «SKG-4» kasutamise tulemusi näeme sm. Kozlovi põllundusbrigaadi töökogemustest, kes esimesena 1952. aastal võttis kasutusele uue masina.

Neljarealise masinaga ruutpesiti mahapandud kartulite saak oli brigaadis üle kahe korra suurem tavaliselt vaku pandud kartulite saagist. Mõlemal juhul toimus vahelharimine kolm korda, kusjuures ruutpesiti mahapandud kartulit hariti piki ja risti suunas, tavaliselt mahapandud kartulit ühes suunas. Kogemused näitavad, et tavaliselt vaku mahapandud kartul, vaatamata traktorijõul vahelharimisele, oli ridades tugevasti umbrohtunud. Kahes suunas haritud põldudel olid aga umbrohud täielikult hävitatud.

Ruutpesiti mahapanek võimaldab samuti tunduvalt tõsta orgaaniliste ja mineraalväetiste mõju. Suur osatähtsus on kahes suunas harimisel, mis võimaldab mulda kartuli puhmade ümbert igast küljest hästi kobestada. See omakorda loob eelduse suurema hulga mugulate moodustumiseks. Tavaliselt vaku mahapandud kartulitel oli kõige paremal puhmal all 12—15 mugulat üldkaaluga mitte üle ühe kilogrammi, ruutpesiti mahapandud kartuli juures esines 50 mugulaga pesi, mille üldkaal oli kolm kilogrammi. Kui arvestada mõlemal juhul hektarisaak, saame järgmised tulemused: tavalise vaku mahapaneku puhul oleks 42 tuhande kartulitaimet saak 42 tonni, ruutpesiti mahapandud 21 tuhande pesa kohta oleks saak 63 tonni. Juba see lihtne arvestus näitab ruutpesiti mahapaneku paremust.

Ruutpesiti mahapaneku peamiseks eeliseks on asjaolu, et see võimaldab saada kartulisaaki suurtelt pindaladelt minimaalse tööjõukuluga. Eriti suurt kasu toob kolhoosile neljarealine ruutpesiti kartulimahapanemismasin «SKG-4». See võimaldab tööjõudu kokku hoida nii kartuli mahapanekul kui ka harimisel. Kui arvestada tööjõukulu ühe tsentneri kartulisaagi kohta, siis näiteks 1952. aastal selgusid järgmised tulemused: tavalise vaku mahapaneku puhul kulutati ühe tsentneri kartulite tootmiseks 0,65 inimtööpäeva, ruutpesiti mahapaneku puhul kultivaatori alla 0,30 inimtööpäeva ja ruutpesiti mahapaneku puhul masinaga «SKG-4» — 0,04 inimtööpäeva.

Varem juhtus nii, et kõplasime käsitsi kartulipõllu ja kulutasime selleks palju tööjõudu, järgmisel päeval sadanud vihm muutis aga suurema osa tehtud tööst kasutuks. Tuli uuesti kõblata, mis oli seotud uue tööjõukuluga. Inimestest on aga kibekiirel suvisel ajal niigi puudus. Nüüd, kui ettenägematud asjaolud seda nõuavad, on üks traktorist päeva jooksul võimeline vahelt harima 13—15-hektarise põllu.

Meie kolhoosnikud teavad, et kartuli ruutpesiti mahapanek või-

maldab määratu suurt normipäevade kokkuhoidu. Meie kolhoosi kartulipõldude ühekordseks vaheltharimiseks koos umbrohu käsitsi-kiitkumisega kulub 4500 normipäeva. Traktoristile arvestatakse aga sama pindala ühekordse kahes suunas harimise eest kokku ainult 80 normipäeva.

Ja lõpuks on veel üks eelis — ruutpesiti mahapandud kartulite koristamine on tunduvalt kergem ja kiirem kui tavaliselt mahapandud kartulite koristamine. Asi seisab selles, et mugulad, mis on pesast välja küntud, on rohkem koos ja sellepärast on neid mugavam korjata. Samuti loob ruutpesiti mahapanek paremad võimalused kartulikombainide ja kartulivõtmismasinade tööks. Sirged read, kobe muld, umbrohtude puudumine — see kõik võimaldab tõsta masinate tootlikkust.

Ruutpesiti mahapaneku laialdane rakendamine võimaldab ühe aasta jooksul järsult suurendada kartulisaaki. Oma kogemuste põhjal võime veendunult ütelda, et kui organiseerida kartuli kasvamine teaduse saavutuste ja eesrindlaste kogemuste alusel, siis muutub kartulikasvatuse veelgi tulutoovamaks. See võimaldab kolhoosile mitte ainult edukalt täita oma kohustused riigi ees, vaid luua ka vajalikud söödavarud ühisloomakasvatusele. On näiteks kindlaks tehtud, et 20 tsentneri kartulite söötmisel võib toota 100 kilogrammi sealiha. Järelikult, kui kasutada kartulit söödaks, võib kolhoos toota suure koguse liha müügiks ja kolhoosnikutele normipäevade järgi väljajagamiseks, suurendada kolhoosi sissetulekuid ja tugevdada sellega ühismajapidamist. Sellepärast on kartulitootmise laiendamine meie esimeseks ja tähtsaks ülesandeks. Selle ülesande edukaks täitmiseks võtame tarvitusele kõik abinõud, eelkõige kartuli ruutpesiti mahapaneku.

1953. aastal võeti kolhoosis kartuli alla 277 hektarit, köögiviljade alla 120 ja söödakultuuride alla 60 hektarit põldu. Kolhoosnikud otsustasid kartulid kogu pindalal maha panna ruutpesiti.

Masina «SKG-4» kartulite mahapanekuks me eraldasime õigeaegselt maa-alad, kinnistasime masina teenindamiseks inimesed, kes olid õppinud enne seda vastaval seminaril.

Võitluses suurte kartulisaakide eest on oluline tähtsus seemnematerjali kvaliteedil ja seemnemäärast kinnipidamisel. Valisime mahapanekuks paremad mugulad, varusime ja vedasime põllule õigeaegselt kohalikud väetised.

Tänu kartuli ruutpesiti mahapaneku laialdasele kasutuselevõtmisele vabaneb kolhoosis tunduv hulk tööjõudu, mida me kasutame nendel töödel, kus seni veel esineb palju käsitsitööd. 1952. aastal viisid kolhoosnikud õigeaegselt läbi köögi- ja juurviljade hooldustööd ja said suuri saake. Kapsast kogus kolhoos näiteks 500 tonni rohkem kui 1951. aastal. Varem oli meil porgandisaak väga väike, osa külvist umbrohtus ja hävis. Praegu seda enam ei juhtu. 1952. aastal me saime keskmiselt 25 tonni porgandit hektarilt. Söödajuurviljade saak oli eelmistel aastatel 4—5 tonni hektarilt, 1952. aastal aga 30—35 tonni. Nende tulemuste saavutamisele on tublisti kaasa

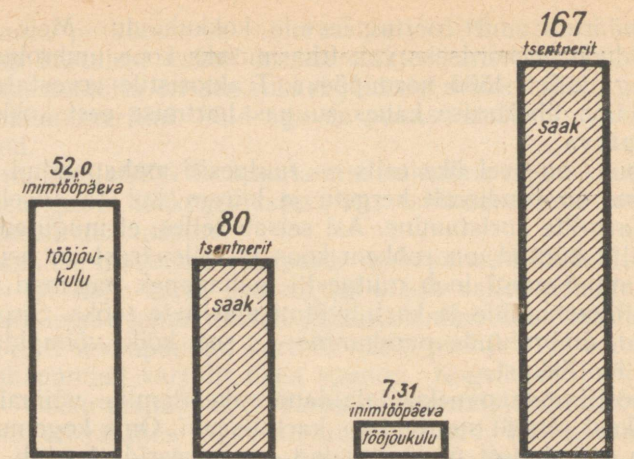

Diagramm 7 — Kartulisaak ja tööjõukulu ühe hektari kohta kartulite tavalisel vaku mahapanekul (vasakul) ja ruutpesiti mahapanekul (paremal) masinaga «SKG-4» 1952. aastal kolhoosis «Vperjod k kommunismu».

aidanud tööjõukulu vähendamine kartuli kasvatamisel. Seetõttu jäi meil rohkem vabu töökäsi teiste kultuuride hooldamiseks.

1953-nda aasta otsustasid meie kolhoosnikud muuta kolhoosi kõigi tootmisharude edasise arendamise aastaks. Otsustavaks teguriks selle ülesande edukal täitmisel on teaduse saavutuste ja eesrindlaste töökogemuste laialdane juurutamine kolhoositootmisse.

1953. aastal panime me kartuleid ruutpesiti maha ligi 270-hektarisele pindalale, s. o. peaaegu kogu kartuli külvipinna ulatuses. Ainult halbadel maadel (12 hektarit) tuli kartul maha panna tavalisel viisil.

Saakide suurendamine, loomakasvatuse arendamine ja ühismajapidamise kõigi tootmisharude edu sõltuvad meie oludes rohkem tööjõukulu nõudvate tööprotsesside mehhaniseerimisest. Tuleb öelda, et selles küsimuses abistavad kolhoose, sovhoose ja traktori-jaamu vähe teadusliku uurimise asutused. Nad pööravad väga vähe tähelepanu köögivilja- ja kartulikasvatustööde mehhaniseerimisele. Olemasoleval kartulikoristamiskombainil on tõsiseid puudusi. Nendele on juba ammu tähelepanu juhitud, aga seni on need puudused ikka veel kõrvaldamata. Vähe on masinaid köögiviljade vahelharmimise mehhaniseerimiseks. Kolhoosid ei saa ikka veel istutamise- ja kapsakoristamismasinaid. Selles on süüdi kartuli- ja köögiviljamajanduse teadusliku uurimise instituudid, samuti aga ka põllumajanduse mehhaniseerimise ja põllumajanduslike masinate ehituse teadusliku uurimise instituudid.

Kolhoosid ja sovhoosid ootavad uusi täiuslikke masinaid, mis võimaldaksid mehhaniseerida köögiviljakasvatust. Teadusliku uurimise asutused koostöös praktikutega võivad ja peavad andma niisuguseid masinaid.

KASVATAME SUURI SUHKRUPEEDISAAKE

D. Boiko,

Ukraina NSV Ülemnõukogu saadik, Sotsialistliku Töö Kangelane,
Kamenets-Podolski oblasti Tš e m e r o v t s ö rajooni
Lenini-nimelise kolhoosi esimees

Meie kolhoosis oli tänavune sügis rikkalik. Saagi koristamine ei olnud veel täielikult lõpetatud, aga kolhoosiavad olid juba täis vilja. Farmides on rohkesti loomi ja nende tootlikkus on tõusnud. Käesoleval, 1953. aastal on kolhoos teinud suuri edusamme mitmekülgse majandi kõikide tootmisharude arendamisel.

Meie kolhoos saab suuri ja püsivaid saake kõigilt põllumajanduskultuuridelt. Nii saime näiteks talinisu 36 ts hektarilt, otra 28 ts ja hirssi 36 ts hektarilt. Aastast aastasse suureneb põhilise tehnilise kultuuri — suhkrupeedi saak. 1949. aastal oli suhkrupeedi keskmine saak 352 ts hektarilt, 1950. aastal koguti hektarilt 426 ts, 1951. aastal 414 ts suhkrupeedi. Veel suuremat saaki on loota käesoleval, 1953. aastal.

Kuidas me oleme saavutanud niisugused saagid?

Kõrge agrotehnika on rikkaliku saagi tagatis

Agronoomiateaduse viimaste saavutuste ja eesrindlaste kogemuste alusel täiustame me pidevalt mullaharimise meetodeid. Paljude aastate pikkune praktika on õpetanud, et kui hakata saagi eest hoolitsema alles enne külvi, siis suurt suhkrupeedisaaki ei saa. Sellepärast me hakkamegi suureks saagiks tingimusi looma juba kaks aastat enne külvi, s. o. alates talinisu alla minevast puhaskesast. Talinisu on suhkrupeedile parim eelvil. **Koos hoolika ja õigeaegse kesaharimisega me anname 18—20 tonni laudasõnnikut hektarile.** See kõik kindlustab suured talinisusaagid ja peale selle valmistab ette ka vajalikud tingimused suure suhkrupeedisaagi saamiseks.

Suure suhkrupeedisaagi saamise teiseks tähtsaks tingimuseks on meie arvates kõrrekoorimine, mis tagab niiskuse kogunemist mulda ja umbrohtude ning põllumajandustaimede kahjurite hävitamist.

Väga tähtsaks peavad meie kolhoosnikud sügisküнди. Praktika näitab, et meie oludes on kõige parem künda eelkoorijaga varustatud traktoriadraga 28—30 sm sügavuselt. Sügiskünni alla anname 20 tonni sõnnikut, 2,5 ts superfosfaati, 1 ts lämmastik- ja kaaliväetisi hektari kohta.

On vaja märkida, et kohalike väetiste ettevalmistamisele pööravad meie kolhoosnikud suurt tähelepanu. Meil paigutatakse tavaliselt kogu sõnnik loomade alt kohe sõnnikuhooldlasse. Sõnnik veetakse välja patareidesse, mis pärast tihendamist hoolikalt kaetakse mullaga. Sõnnik laotatakse laiali alles üks päev enne selle sisseküändmist.

Kevad ja suvi on kõige vastutusrikkam aeg suhkrupeedikasvatajate töös. Varakevadel me äestame ja libistame sügiskünni kahe päeva jooksul, pärast seda kultiveerime ja külvame. Külvame kiiresti, 3—4 päevaga, kui mulla ülemise kihi temperatuur on tõusnud 5—6 kraadini. Kui pärast külvi tuleb vihma ja põllule tekib koorik, kasutame selle purustamiseks spetsiaalseid rulle.

Suhkrupeet vajab alatist hoolitsemist rohkem kui ükski teine kultuur. Teeme kõik, et muld oleks kobe ja umbrohtudeta. Kui ilmuvad tõusmed, viime läbi esimese vaheltharimise, ja kui ilmub esimene paar pärislehti, algame harvendamisega. Tühjaksjäänud kohtadele istutame suhkrupeedi-istikud, mis on kasvatatud muldpottides. Sel aastal me valmistasime 150 tuhat niisugust potti.

Hooldamisel on tähtsal kohal reavahede kobestamine ja taimede kasvuäegne väetamine. Reavahede esimene mehhaniseeritud kobestamine toimub meil harvendamise ja kontrollimise vahel, sellele järgneb veel kolm kobestamist. Üheaegselt kobestamisega viime läbi ka taimede kasvuäegse väetamise mineraal- ja kohalike väetistega. Kogu kasvuajal anname üle 6 ts mineraalväetisi hektarile.

Nendes tingimustes areneb suhkrupeet normaalselt ega kannata toiteainete puuduse all.

Parandada põllumajandusliku toodangu kvaliteeti

Suhkrupeedi kasvatamisel hoolitsevad meie kolhoosnikud mitte ainult juurikate kogusaagi suurendamise, vaid ka nende kvaliteedi parandamise — suhkrusisalduse tõstmise eest.

Selles osas olemine saavutanud juba mõningat edu. Praegu on meil peetide suhkrusisaldus 19%. Kuid see pole veel piir. Maaviljeluskultuuri tõstmisega võime saavutada veel parema toodangu kvaliteedi.

Kõige tähtsam on siinjuures õige ja õigeaegne väetamine. Nagu näitavad katsed, tõstab juba ainult juurtelähedane kasvuäegne väetamine suhkrusisaldust 0,8—1,2 protsenti.

Peale selle mõjub peetide suhkrusisaldusele ka taimede tihedus. Selles me veendusime katsete varal. Praegu jätame hektarile kuni 116 tuhat taime, s. o. palju rohkem kui eelmistel aastatel. On vaja

märkida, et taimede tiheduse suurenemise tõttu ei kaota juurikad kaalu, vaid, vastupidi, kaal isegi suureneb. Kui 1952. aastal oli meil juurika keskmine kaal 250—300 g, siis 1953. aastal 20. augustil, s. o. ammu enne koristamist, oli see keskmiselt 400 grammi.

Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et seni ei ole loodud kolhoosnikutele materiaalselt stiimulit võitluses suhkrupeedi kõrge kvaliteedi eest. Suhkruvabrikud ei erguta kolhoose andma kõrgekvaliteedilisi suhkrupeete. Suhkrupeedikasvatajate töö hindamine toimub tavaliselt ainult toodangu mahu järgi. Aga kas see on õige?

Tunduvat kahju suhkrupeedi kvaliteedile tekitab koristustööde organiseerimatus. Asi seisab mitte ainult selles, et hooletu laadimine ja vedu tekitab juurikatele mehaanilisi vigastusi. Halvem on see, et viivitamine koristamisega ja saagi halb säilitamine põhjustavad kogusaagi ja samuti peetide suhkrusisalduse langust. On kindlaks tehtud, et ainult ühekski päevaks põllule jäetud peedid kaotavad kuivamise tagajärjel kuni 5% oma kaalust.

Arvestades seda ei luba meie kolhoosnikud töö katkestamist peetide ülesvõtmise ja äraveo vahel. Suhkrupeetide ülesvõtmine kestab meil harilikult 30 päeva, äravedu 10 päeva kauem. Kolhoosis töötatakse aegsasti välja koristusplaan. Selles nähakse ette iga töö jaoks täpsed tähtajad. Suhkrupeedi koristamisele suunatakse meie kollektiivi peamised jõud. Et ette jõuda peetide kuivamisest, asetame nad hunnikutesse, katame õlgmattidega ja puistame peale mulda.

Suhkrupeet — suurt sissetulekut andev kultuur

Suhkrupeet annab suurt sissetulekut. 1951. aastal oli kolhoosi üldsissetulek 3 miljonit 158 tuhat 213 rubla. Üle poole sellest andis suhkrupeet. Riigile antud peetidest laekus 1 miljon 589 tuhat rubla. Peale selle sai kolhoos üle 1000 tsentneri suhkrut.

1953. aastal me loodame saada märgatavalt suurema kogusaagi kui 1951. aastal. See annab veel suuremat sissetulekut. Suhkrupeedi suurest tulukusest räägib järgmine võrdlus. Kui 1951. aastal saime iga hektari põllumaa kohta keskmiselt 1237 rubla sissetulekut, siis iga hektari suhkrupeedi kohta oli sissetulek 6411 rubla.

Peale rahalise sissetuleku annab suhkrupeet palju väärtuslikku sööta ühisloomakasvatusele. Pealsed lähevad veistele söödaks: neid sileeritakse segus maisiga. **Käesoleval aastal valmistab meie kolhoos iga lehma kohta 10 tonni silo.** See tagab karjale kogu talveks ja kevadeks mahlaka sööda ja aitab loomade produktiivsust tõsta. Väga hinnaline sööt veistele on suhkrupeedilõigud, mida me saame riigile antud peetide eest. 1951. aastal sai kolhoos 41 000 ts suhkrupeedilõike. Käesoleval, 1953. aastal saame neid veelgi rohkem.

On vaja märkida, et sissetulek suhkrupeedist võiks olla veel suurem, kui me viiksime kõik suhkrupeedikasvatajad eesrindlaste tasemele ja saaksime lõplikult lahendada suhkrupeedi harimise ja koristamise kompleksse mehhaniseerimise küsimuse. Edaspidi ei

tohi leppida sellise ebanormaalse nähtusega, et tööstus varustab meid külvimasinatega, mille külviaparaadid on ebatäiuslikud. See pidurdab pesiti külviviisi juurutamist, mille all saak kannatab.

Arendame kõrge produktiivsusega loomakasvatust

Kindel söödabaas, mahlakate ja koresöötade küllus võimaldavad meil kiiresti arendada ühisloomakasvatust, tõsta loomade produktiivsust. Meie kolhoos on juba kõigi loomaliikide osas täitnud loomakasvatuse arendamise viie aasta plaani. Veisefarmis on meil 585 looma, nendest 200 lehma; meil on 1100 siga, 816 lammast, 527 hobust, 6500 kodulindu.

Iga farm on kõrge produktiivsusega ja annab kolhoosile suurt sissetulekut. 1953. aastal annab ühisloomakasvatus meile ligemale miljon rubla, üle 500 tuhande rubla on juba kolhoosi kassasse laekunud.

Veised on meil kogu aasta käestsöötmisel. Veiste jaoks on rajatud farmilähedane külvikord, organiseeritud haljaskonveier. Varakevadel me niidame söödaks taliviki ja -rukki segu, nisu, pärast seda ristikut ja esparsetti. Hiljem anname karjale haljasmaisi, suhkrupeedipealseid, köögiviljajäätmeid. Loomade söödaraatsioonis on palju jõusööta. 1952. aastal oli meil söödateravilja varutud 6800 tsentnerit. Käesoleval, 1953. aastal varume 8380 tsentnerit söödateravilja.

Söödabaasi laiendamiseks kasutatakse meil nagu teisteski kolhoosides ulatuslikult vahekultuuride külvamist. Näiteks istutasime me kõigil maisipõldudel ridade vahele söödapeeti. Selleks kasutame ka reavahesid aias, samuti metsaribades. Suuri pindalasiid kasutame me kohe pärast põhikultuuri koristamist külvatavate järelviljade kasvatamiseks. Peale selle külvasime haljassöödaks 60 hektarit päevalille ja maisi.

Söödabilansis on meil tähtsal kohal kartul. Seda on meil maha pandud 60 hektarit. Keskmise kartulisaak on meil 200 tsentnerit hektarilt. Kartulit, samuti maisi kasutame söödaks sigadele ja teistele loomadele.

Ühiskari asub meil heades kivilautades. Niisugused rohkete jõukulu nõudvad tööd, nagu söötade ettevalmistamine, loomade jootmine, lehmade lüpsmine on mehhaniseeritud. Loomi hooldavad meil kogenud loomakasvatajad. Paljud lüpsjad ja seatalitajad on meil keskharidusega.

Meie loomakasvatajate töötajajärjed näitavad, kuivõrd suur tähtsus on püsival kaadril. 1950. aastal oli ühe aastalehma toodang 2480 liitrit, 1951. aastal 2540 liitrit ja 1952. aastal 3268 liitrit piima. Käesoleval, 1953. aastal on igalt lehmalt saadud juba ligi 2000 liitrit piima. Aasta lõpuks lüpstakse iga aastalehma kohta 3500 liitrit piima.

Seejuures pole me aga kasutanud veel kõiki reserve. Meie parem

lüksja Olga Zubik sai 1952. aastal igalt temale kinnistatud 10-lt lehmalt 5040-liitrit piima aastas, tema võistleja, lüksja Nadežda Gumenjuk 4800 liitrit. Nad saavutasid niisuguseid näitajaid tänu loomade eeskujulikule hooldamisele, söötade õigele kasutamisele, zootehniliste reeglite rangele täitmisele. Kas nii võivad töötada ka ülejäänud lüksjad? Jah, võivad. See annaks aga kolhoosile täien-davalt tuhandeid liitreid piima.

Meil on lammaste villatoodang veel väike, palju võib suurenda seafarmist saadavat sissetulekut. Me võtame tarvitusele vahendeid, et panna liikvele kõik reservid ühisloomakasvatases.

Meie edusammude kindlad alused

Peale põllunduse ja loomakasvatuse arenevad meil kiiresti ka teised tootmisharud: puuviljandus, köögiviljandus, mesindus, siidiussikasvatus, kalakasvatus.

Ühismajandi tugevdamine, kõikide tootmisharude kaubalisuse ja tulukuse tõstmine ja eelkõige suhkrupeedikasvatus võimaldavad meil aasta-aastalt suurendada jagamatut fondi, teha suuri kapitaal-ehitusi, muretseda uusi masinaid ja tööloomi. 1953. aastal näiteks kulutasime kapitaalehitustele 1 miljon 144 tuhat 825 rubla. Püsti-tame uue sigala ja söödaköögi. Peale selle ehitame garaaži ja teisi majapidamisruume.

Sõjajärgseil aastail on kolhoosis ehitatud viis rübubetonist ja kivist karjalauta, loomade kunstliku seemenduse punkt, kaks tera-viljahoidlat, lasteasutused. **Koos teiste kolhoosidega püstitasime Zbrutši jõele 420 kW võimsusega hüdroelektrijaama, mis võimaldas elektrifitseerida mitte ainult kolhoositootmist vaid kogu küla.** Kolhoosi garaažis on 14 autot, nendest kaks sõiduautot. Kolhoosis rajati mehhanika- ja puidutöökoda, sepikoda, töötab saekaater, jahu-ja kruubiveski, võitööstus.

Kolhoosi abiga soetavad kümned meie kolhoosnikud endale hästi-korrastatud elumaju ja kõrvalehitusi. Külas on kolmekorruseline kultuuripalee, kus on statsionaarne kino, seal on ka raamatukogu ja agrokabinet. Töötab kohalik raadiosõlm, telefonikommutaator. Meil on 25 voodikohaga haigla, ambulatoorium, sünnitusmaja, apteek. Kevadest kuni põllutööde lõpuni töötab 4 lasteaeda ja lastesõim.

Meie kolhoosi uhkuseks on inimesed, suurepärase mehhanisaato-rite kaader, suhkrupeedikasvatatajad, teraviljakasvatatajad, loomaka-svatatajad, köögiviljakasvatatajad ja puuviljakasvatatajad. Üksteist pari-mat neist on saanud Sotsialistliku Töö Kangelase austava nimetuse, enam kui 300 inimest on autasustatud Nõukogude Liidu ordenite ja medalitega.

Meie kolhoos läheb kindlalt tõusuteed. Rakendame kõik jõud, et saavutada uut edu kolhoosi ülesehitamisel.

ÜHISMAJAPIDAMINE TUGEVNEB, TÕUSEB KOLHOOSNIKUTE HEAOLU

S. Korotkov,

NSV Liidu Ülemnõukogu saadik, Sotsialistliku Töö Kangelane,
Tšuvaši ANSV Vurnarõ rajooni Stalini-nimelise kolhoosi esimees

300 puuda teravilja hektarilt

Meie kolhoosnikud mäletavad hästi seda aega, millal põllud ei andnud üle 35—40 puuda teri hektarilt. Kolhoosikorraga muutus elu maal, muutusid viljakaks endised kehvad ja väheviljakad maad.

Tähtsamate põllumajanduskultuuride saagikus on viimase kahekümne aastaga suurenenud kuue-seitsmekordseks, kusjuures saagid on muutunud püsivaks. Keskmise teraviljade, kaunviljade ja tanguteraviljade aita kogutud saak oli viimase seitsme aasta jooksul 21 tsentnerit hektarilt.

Mitmeaastaste kogemuste põhjal me veendusime, et rikkaliku saagi aluseks on heinavälja-külvikordade kasutuselevõtmine, kõrge agrotehnika ja uute agrotehniliste võtete julge rakendamine.

Kõrge maaviljeluskultuuri tulemusena on meie põllud puhastatud umbrohtudest. Kolhoosnikud otsustasid sellepärast loobuda puhaskesast ja minna üle kultuuridega kesa kasutamisele. Praegu paneme kogu kesapindalale maha kartuli.

Meie kolhoosi praktika näitab, et suurimat tähtsust omab põllumajanduskultuuride saakide tõstmisel sügavküünd ning suurte koguste orgaaniliste ja mineraalväetiste andmine künni alla. Praegu on meie käsutuses traktorijaama võimas tehnika, meil on kõik võimalused koguda vajalik kogus sõnnikut. Kolhoos saab suurel hulgal mineraalväetisi. Iga aasta anname kõigis külvikordades ühele väljale põhiväetise, andes 40—50 tonni sõnnikut ja 7—8 tsentnerit mineraalväetisi hektari kohta. Sügavküünd koos rikkaliku väetamisega kindlustab meie oludes saakide tunduva suurenemise.

1951. aastal suurenes suvinisu keskmine saak pindalal, mis oli küntud 30 sentimeetri sügavuselt ja saanud kuni 50 tonni kohalikke väetisi hektarile, 47 tsentnerile hektarilt. Põldudel, kus künnisügavus ületas 30 sentimeetrit, saadi 18 hektari suuruse põllu igalt hek-

tarilt 50,1 tsentnerit nisu ja 64 hektari suuruse põllu igalt hektarilt 54,3 tsentnerit kaera.

Võitluses põldude viljakuse tõstmise eest pöörame künnikihi süvendamise ja väetiste laialdase kasutamise kõrval suurt tähele-

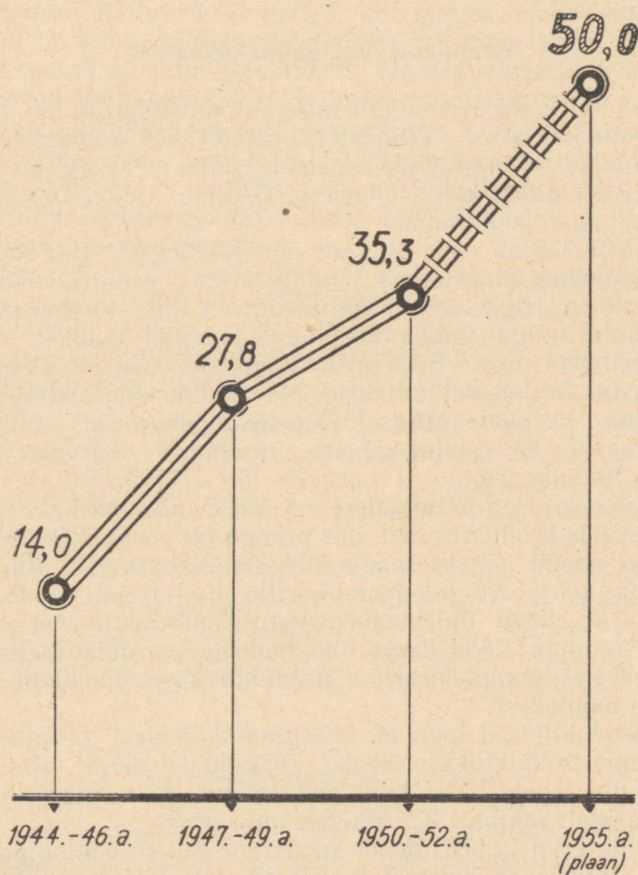

Diagramm 8 — Suvinisu saagi suurenemine (tsentnerites hektarilt).

panu ka teistele agrotehnilistele võtetele. Kõik põllud seemendame parimate suuresaagiliste rajoonitud sortide seemnetega. Kasutame suurendatud külvinorme. Näiteks suvinisuseemet külvame 2,5 tsentnerit hektarile. Laialdaselt kasutame ka ristikülvi.

Kõik põllutööd viime läbi parimatel agrotehnilistel tähtaegadel.

Kasutades teaduse saavutusi ja eesrindlaste kogemusi suurendavad kolhoosnikud aastast aastasse saake. 1944.—1946. aastani oli suvinisu keskmine hektarisaak 14 tsentnerit, 1947.—1949. aastani —

27,8 tsentnerit, 1950.—1952. aastal tõusis see 35,3 tsentnerini, aga viisaastaku lõpuks on otsustatud saada suvinisu kuni 50 tsentnerit hektarilt. Meie kolhoos tõstab samuti pidevalt kartuli, köögivilja-, sööda-, tehniliste ja teiste kultuuride kogusaaki.

Arendame ühisloomakasvatust

Teiseks mitte väiksema tähtsusega tootmisharuks on meie kolhoosis loomakasvatus. Viimastel aastatel on kolhoos tunduvalt tõstnud kõikide loomaliikide loomade arvu. Praegu on meil iga 10 hektari põllumaa kohta 1 hobune, 5 veist, 7 siga, 16 lammast ja 50 mitmesugust kodulindu.

Iga aasta täidab meie kolhoos ennetähtaegselt oma kohustused riigile loomakasvatussaaduste müügi osas. Ainuüksi käesoleval, 1953. aastal on riigile antud 260 tsentnerit liha, 40 tsentnerit võid, samuti suurel hulgal lambavilla, mune ja muid saadusi. Nuumale on pandud 200 siga. Sissetulek loomakasvatusest ületab käesoleval aastal miljon rubla. Seadsime endale ülesandeks suurendada kolme ja poole kordselt lüpsilehmade arvu. Viisaastaku lõpuks kasvab ka lammaste arv, tunduvalt suureneb hobuste, sigade ja lindude arv.

Loomakasvatuse arendamisel on meie ülesandeks otsustavalt tõsta ühiskarja produktiivsust, mis praegu on veel võrdlemisi madal. Käesoleval aastal näiteks saame ühe lehma kohta 2500 liitrit piima, ühe lamba kohta 2,6 kilogrammi villa ja igalt emiselt 18 pörsast.

Selleks et tõsta ühisloomakasvatuse produktiivsust ja kaubalisust, teeme suurt tööd karja tõuomaduste parandamiseks. Lähematel aastatel komplekteerime produktiivkarja täielikult simmentali tõugu loomadest.

Väheproduktiivsed loomad praagime kõikidest farmidest välja ja asendame produktiivsematega. 1954-ndal aastal viime piimatoodangu ühe lehma kohta kuni 3500 liitrini, igalt emiselt saame 20 pörsast ja igalt lambalt 3,5 kilogrammi villa.

Loomade arvu ja eriti nende toodangu suurendamine pole mõeldav ilma tugeva söödabaasi loomiseta. Et täielikult kindlustada ühiskari ja kolhoosnikute loomad söötadega, suurendame aasta-aastalt põldheina, silokultuuride ja juurviljade saake. 1953. aastal saime 350-hektarise ristikupõllu igalt hektarilt kuni 120 tsentnerit heina, söödapeeti saime 35 hektarilt üle 25 000 tsentneri. Käesoleval hooajal valmistasid kolhoosnikud 500 tonni kõrgekvaliteedilist silo.

Selleks et saada olemasolevatelt maa-aladelt rohkem toodangut ja kindlustada söödabaasi, võtsime suuna külvikordade tihendamisele. Nii näiteks viisime puhaskesa asemel sisse kartulikesa. Kui möödunud aastal oli kartulit maha pandud 60 hektarit, siis tänava panime puhaskesa ärakasutamisel kartuleid maha 250 hektarit.

Esimesed saagiandmed lubavad loota, et me kogume tänavu mitte vähem kui 50 tuhat tsentnerit kartuleid. Sellest kogusest müüme riigile ja realiseerime turgudel 20 tuhat tsentnerit, ülejäänud kogusega rahuldame täielikult loomakasvatustehaste nõudmise söödakartuli järele.

Kogemused näitavad, et kartuli külvipinna laiendamine puhaskes arvel on suure tähtsusega nendele mittemustmullavööndi kolhoosidele, kellel on vähe põllumaad. On arusaamatu, miks mõningad vabariigi juhtivad töötajad ei toeta seda väärtuslikku algatust.

Ilma et me vähendaksime teravilja ja teiste kultuuride kogusaaki, laiendame ka edaspidi kartulikasvatust kesäl ja suurendame aasta-aastalt kartuli saagikust. Viisaastaku lõpuks viib meie kolhoos kartulikasvatuse pindala kuni 400 hektarini ja kogusaagi kuni 100 tuhande tsentnerini.

Praktika näitab, et saagikuse ja kogusaagi suurendamisest on huvitatud kolhoosnikud ise. 1952. aastal kulutati karjale söödaks 8000 tsentnerit teravilja. Käesoleval, 1953. aastal asendatakse sellest suur osa kartuliga, mis alandab toodangu omahinda, suurendab tehaste tasuvust, tõstab normipäeva naturaaltasu.

1954. aastal laiendame tunduvalt söödakultuuride külvipindala. Kolhoosil on siis 400 hektarit põldheina, 45 hektarit juurvilja ja 35 hektarit silokultuuride all. Söödad, mis kogutakse nendelt pindaladelt, kindlustavad täielikult loomakasvatuse arendamise plaanide täitmise.

Koos kindla söödabaasi loomisega pöörame tähelepanu heade loomakasvatushoonete ehitamisele. Kolhoosis on ehitatud kaks lauta, sigala, kartulihoidla, kaks silotorni, söödaköök, veetorn. Kõik need on kiviehitused. Uutes loomakasvatushoonetes on kõik rohket jõukulu nõudvad tööprotsessid mehhaniseeritud.

Tõuseb kolhoosnikute heaolu

Koos ühismajandi tugevdamise ja arendamisega paraneb ka kolhoosnikute materiaalne heaolu, tõuseb nende kultuuriline tase.

Viimase seitsme aasta jooksul on kolhoos andnud keskmiselt iga normipäeva kohta üle 4 kilogrammi teravilja, 3 kilogrammi köögivilja, 5 kilogrammi loomasööta ja 2 rubla 50 kopikat raha. Rea aastate jooksul ei jaotatud normipäevade eest kartulit, nii et kolhoosnikud pidid selles osas oma vajadused täielikult rahuldama aiamaade arvel.

Käesoleval, 1953. aastal kujuneb normipäevatasu kolhoosis suuremaks kui möödunud aastal. Peale teravilja, köögivilja ja loomasööda kavatakse juhatuse normipäevade eest välja anda ka liha ja võid.

Kõigil meie kolhoosnikutel on mitte ainult lehm, vaid ka teisi loomi. 435 kolhoosnikute majapidamist omavad 626 veist, neist

435 lehma, ligemale 2500 lammast, rohkem kui 900 siga ja üle 5600 mitmesuguse linnu.

Partei-algorganisatsioon ja kolhoosi juhatus seadsid ülesandeks koos ühisloomakasvatuse produktiivsuse tõstmisega abistada kolhoosnikuid isiklike loomade produktiivsuse tõstmisel. Selleks suurendame normipäevade eest antava heakvaliteedilise kore- ja mahlaka sööda kogust, aitame kolhoosnikutel parandada piimakarja tootvusomadusi ja viia nende lehmade keskmine toodang ühiskarja keskmise toodangu tasemele.

Suurt tähelepanu pöörame kolhoosnikute elutingimuste parandamisele. Viimase kahe aasta jooksul on ehitatud 50 uut maja. Kolhoosis on viimastel aastatel kõik majad kapitaalselt remonditud.

Vahenditest, mis kolhoosi juhatus eraldas kultuurilisteks vajadusteks, ehitasime keskkoolihoone Koltsovkasse, Orjoli külas ehitatakse seitsmeaastase kooli hoonet. Rekonstrueeritakse haiglat terapeutilise, sünnitus- ja lasteosakonnaga, samuti laboratooriumi ning röntgeni- ja füsioterapeutilise kabinetiga.

Kõik kolhoosnikute majad on elektrifitseeritud ja radiofitseeritud. Kolhoosnikuid teenindab hästisisustatud klubi 500 istmega saali, helifilmiseadise, raamatukogu ja lugemissaaliga. Viieteistkümnendat aastat antakse kolhoosis välja 500-eksemplarise tiraažiga ajalehte «Stalinets».

Kolhoosi keskasulasse on rajatud suur viljapuuaed ja park. Kolhoosnikute aiamaadele on istutatud viljapuid.

Kolhoosnikute elu muutub iga aastaga jõukamaks ja rõõmsamaks.

Pidev hool kolhoosnikute elutarbeliste ja kultuuriliste vajaduste rahuldamise eest ning ühiskondlike ja isiklike huvide õige kooskõlastamine arendavad kolhoosnikute initsiatiivi, suurendavad nende töö viljakust ja tugevdavad töödistsipliini. Kolhoosis pole inimesi, kes ei võta osa kolhoositootmisest ega ole välja töötanud normipäevade miinimumi.

Mitte ühtegi hektarit tühja maad

Kolhoosi jõukuse allikaks, kolhoosnikute jõuka ja kultuurse elu aluseks on maa. Püüame selle poole, et oskuslikult, suurima materiaalse kasuga ära kasutada iga hektarit kolhoosile kinnistatud maast. Meie ülesanne on võtta temalt kõike, mida ta võib anda kõrge agrotehnika rakendamise ja tootmise mehhaniseerimise tingimustes.

Selleks et suurendada sissetulekut iga hektari põllumaa kohta, rakendavad kolhoosnikud üha ulatuslikumalt eesrindlikku agrotehnikat, püüavad maksimaalse tootlikkusega ära kasutada traktori- jaama tehnikat, avastavad ratsionaalsemaid väetamise viise, viivad sisse uusi, suuremat sissetulekut andvaid kultuure.

Võrreldes 1952. aastaga suurenes 1953. aastal tehniliste kultuuride pindala kaks korda. Nüüd saab kolhoos 70 ha suuruse lina-

põllu iga hektari kohta 5000 rubla sissetulekut. Kolhoosi rahaline üldsissetulek ületab 2 miljonit rubla, kusjuures sissetulek ühe hektari põllumaa kohta on 1000 rubla. Praegu võitlevad kolhoosnikud selle eest, et suurendada kahe aasta jooksul sissetulek iga hektari põllumaa kohta vähemalt poolteisekordseks.

Kolhoosi sissetulekute suurendamisel abistavad meid Vurnarõ traktorijaama mehhanisaatorid. Teine traktoribrigaad, kes teenindab meie kolhoosi, kindlustab mitte ainult põllutööde kõrgekvaliteedilise ja õigeaegse läbiviimise, vaid sooritab ka mitmesuguseid teisi töid.

Traktorid on meil tööl aasta läbi. Põllutöödest vabal ajal veavad nad spetsiaalsete järelvankritega põllule sõnnikut loomakasvatusefarmidest ja kolhoosnikute lautadest, veavad mineraalväetisi, ehitusmaterjale, sööta. Ainuüksi veotööde eest maksab kolhoos käesoleval 1953. aastal traktorijaamale 60 000 rubla. Kuid need kulutused tasuvad ennast vaieldamatult ära.

*

Võitluses ühismajandi kindlustamise ja arendamise eest, kolhoosnikute materiaalse heaolu ja kultuurilise taseme tõstmise eest on juhtiv osa täita kolhoosi partei-algorganisatsioonil, mis ühendab oma ridadesse 62 inimest.

Partei-algorganisatsioon abistab kolhoosi juhatust üle saada raskustest otsustavais majanduslikes küsimustes, aitab oskuslikult ühendada ühismajandi huvisid kolhoosnikute isiklike huvidega, hoolitseb päev-päeva kõrval kolhoosnikute elu-olustikuliste tingimuste parandamise eest. Kogu kolhoosi elus on näha partei-algorganisatsiooni organiseerivat ja suunavat kätt.

Stalini-nimelise kolhoosi mitme aasta pikkused kogemused, tema edusammud ja perspektiivid ühismajandi arendamisel on tõendiks kolhoosikorra võitmatust jõust, mis on tagatiseks sotsialistliku põllumajanduse uuele, veel võimsamale õitsengule.

SISUKORD

Levitada eesrindlike kolhooside kogemusi kõigis kolhoosides	3
<i>N. Puzantšikov</i> — Ühismajapidamine areneb mitmekülgset	7
<i>F. Dubkovetski</i> — Kõik tootmisharud annavad suurt sissetulekut	13
<i>P. Malinina</i> — Loomakasvatuse tootlikkust tõstmas	19
<i>F. Generalov</i> — Poolteist miljonit liitrit piima aastas	25
<i>T. Tretjakov</i> — Mehhaniseerime kolhoosides kõik tootmisharud	31
<i>G. Burkatskaja</i> — Ühismajapidamine on kolhoosnikute heaolu tõstmise aluseks	37
<i>A. Dugin</i> — Mida andis meile kartuli ruutpesiti mahapanek	43
<i>D. Boiko</i> — Kasvatame suuri suhkrupeedisaake	47
<i>S. Korotkov</i> — Ühismajapidamine tugevneb, tõuseb kolhoosnikute heaolu	52

Toimetaja H. Annus.
Tehniline toimetaja H. Kohu.
Korrektorid A. Kiho ja V. Antje.

Ladumisele antud 28. XI 1953. Trükkimisele antud 3. I 1954. Trükiarv 4000. Paber 60×92 , $\frac{1}{16}$. Trükipoognaid 3,75. Arvutuspoognaid 3,81. MB-04802. Trükikoda „Pioneer“, Tartu, Kastani 38. Tellimise nr. 2727.

На эстонском языке.

Hind 95 kop.

95 kop.

A-19884 II

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00377386 0